

Magyar Hadtudományi Társaság
TÜZÉR SZAKOSZTÁLY FOLYÓIRATA

TÜZÉR FIGYELŐ

2013.
1-2. szám

XVI. évfolyam 1-2. szám

TÜZÉR FIGYELŐ

Kiadja: A Magyar Hadtudományi Társaság
TÜZÉR SZAKOSZTÁLYA

Megjelenik időszakonként
Felelős kiadó: **DR. SZABÓ TIBOR ALEZREDES**
Tanszékvezető egyetemi docens, a szakosztály elnöke
Főszerkesztő: **DR. MLINÁRIK LÁSZLÓ NY. ALEZREDES**
A szerkesztőbizottság tagjai:
Dr. Szabó Tibor alezredes
Magyar Gergely százados
Andóczy-Balogh Ádám főhadnagy

A szerkesztőség címe: Nemzeti Közszolgálati Egyetem
Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar
Művelési Támogató Tanszék
1101 Budapest, Hungária krt. 9-11.
Telefon: 432-9000, HM: 29-141
HM: 29-137
Levélcím: 1581 Budapest, Pf. 15
Tervezőszerkesztő: Pintér Gáborné
Készült: az NKE Szolgáltató Kft. nyomdájában, 10 példányban

Tartalomjegyzék

Bevezető.....	6
Előszó.....	8
Hazai és nemzetközi tüzér sajtórovat.....	10
Artillery journal (fires).....	10
Jane's international defence review	23
Jane's defence weekly	24
Military Technology.....	28
Mindennapi tevékenységeink rovat	40
A magyar tüzérség 1913-2013	40
Modern fegyverrendszerek bemutatkozása	43
Tüzér honvéd tisztjelöltek éleslövészete a várpalotai lőtéren	46
Őszi ütközet 2013 - tüzér szemmel	48
Az MH szintű IX. Tüzérlövészeti Verseny eseményei.....	50
A tábori tüzérek a hagyományoknak megfelelően megünnepezték fegyvernemi napjukat.....	52
Beszámoló az alapítvány tevékenységéről.....	57
Szakosztály tagjaink írták	59
Az MH 5/3. Lz. 2013-as kiképzési rendezvényei	59
Az MH 5/62. Lz. 2013-ban végrehajtott feladatai.....	61
Az MH 5/39. Lz. fő kiképzési feladatai 2013-ban	63
A 2013. év az MH 25/101. Tüzérosztály szemszögéből	66
Az MH 25/36. pct. rakéta osztály 2013. évi tevékenysége	69
A GÁTBE 2013. évi tevékenysége	70
A Borbála kard nyertese.....	73

BEVEZETŐ

Tisztelt olvasó, Ön egy olyan összevont kiadványt (2013. 1-2. szám) tart a kezében, amelyben a tüzér fegyvernem, a még megmaradt erejével igyekszik hírt adni a puszta létéről és mindennapi erőfeszítéseiről.

A kiadványunkkal igyekszünk felhívni a kollégáink figyelmét és egyben szeretnénk bővíteni is ismereteiket olyan tüzér, elsősorban technikai újdonságokra, amelyek a nemzetközi porondon fellelhetők. A nemzetközi sajtófigyelő összefoglalóiban ki-ki az érdeklődési körének megfelelően találhat a tüzér fegyvernemmel kapcsolatos technikai, alkalmazási, eljárási újdonságokat. Fontos kitekintési lehetőségeket adnak azok a cikk gyűjtemények, amelyek a békemissziókba bevont tüzér, aknavető alegységek tapasztalatait dolgozzák fel.

Örömteli a szakosztály vezetése és tagjai számára, hogy a már második éve a csapattagozat is aktívan részt vesz a Tüzérfigyelő szerkesztésében. Tovább bátorítjuk és kérjük a kollégákat írásbeli véleményük, az alegységük egyéves (vagy kiemelt) tevékenységéről szóló beszámolóik megjelentetésére.

Fontosnak tartjuk bemutatni azoknak a civil szervezeteknek a működését, amelyek támogatják a tüzérség ügyeit. Ennek keretében beszámol tevékenységről az Izsák Dezső emlékére alapított „A Jó Magyar Tüzérekért” alapítvány. Minden kedves olvasót kérünk, ismerőseik körében népszerűsítsék ezeket a támogatási lehetőséget és ezzel is segítsék a kuratóriumok munkáját.

A Szakosztály ezúton is köszönetet mond támogatóinak – Pintér Művek, Pálos Mérnöki és Tanácsadó Kft, az MH EI ZRT – hogy lehetővé tették rendezvényeink színvonalas lebonyolítását.

A 2013-as év – hasonlóan a megelőző évekhez – mozgalmasra sikeredett a Magyar Hadtudományi Társaság Tüzér Szakosztályának. A 2013. évben a szakosztály és a tüzér kötelékek életében is számos esemény történt.

Az MH ÖHP tüzérkötelékeinek tevékenységét a missziókra történő felkészülés és részvétel, valamint a szakmai feladatokon való eredményes részvétel determinálta. A tüzéralegységek részt vettek a század, zászlóalj szintű lövészeteken, illetve a Műveleti Támogató Tanszék tüzér szakiránya éleslövészetének kiszolgálásában is.

A 2013. évi “Tudományos Kutatási Terv” és az év közben felmerült témák figyelembevételével a tervezett feladatok mellett kettő kiemelt rendezvényt szerveztünk:

- 2013. január 29. „A magyar tüzérség 1913–2013” rendezvénysorozat, Tudományos szakmai konferencia + szakmai vetélkedő;
- 2013. március 29. Modern haditechnikai eszközök bemutatása, Nemzetközi tudományos konferencia.

A Tüzér Szakosztály tagságából 2013. október 28-30-án 6 fő vett részt az MH Bakony Harckiképző Központ Szimulációs központjában a IX. Tüzérlövészeti Verseny megszervezésében és levezetésében. A tagság aktívan vette ki részét a 2013. december 03-04-én megtartott Tüzér fegyvernemi (Borbála-napi) rendezvénysorozaton.

Ebben a számban előszóként először jelentetjük meg a HM Hadművelési Csoportfőnökség tüzér referensének, Dr. Gulyás Géza alezredesnek a 2013-as évet összefogó értékelését.

A továbbiakban is kérjük a Tisztelt Olvasót, hogy amennyiben a fegyvernemmel kapcsolatos munkánkhoz gondolataival, kutatási eredményeivel, észrevételeivel hozzá kíván járulni, akkor gondolatait küldje el szerkesztőségünk címére és azt a következő számunkban közzétesszük.

Elérhetőségünk:

NKE Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar Művelési Támogató Tanszék

Levélcím: 1581. Budapest, Postafiók 15.

Telefon: (36 1) 432-9123; HM: 29-137

E-mail: szabo.tibor@uni-nke.hu

A folyóiratban megjelenő cikkeket nem bíráljuk, azok tartalmáért kizárólag a szerző felel. Kéziratokat nem őrzünk meg.

Dr. Szabó Tibor alezredes
MHTT tüzér szakosztály elnök

ELŐSZÓ

A tavalyi évben, 2013-ban volt 100 éves a honvéd tüzérség. A történelemben száz év néha egy pillanat, néha akár sok könyvtárnyi mű megalkotására ösztönző időszak. Nos, a mi elmúlt századunk, azt hiszem, az utóbbi kategóriába tartozik. Az elmúlt század első éveiben eleink igen hosszú és szövevényes – jobbára – politikai csatározásokat követően megkapták a lehetőséget a magyar tüzérség újbóli létrehozására, amellyel bizony éltek is.

A magyar királyi honvédség tüzérségét a semmiből, vagy majdnem a semmiből kellett létrehozni. Mi hozta létre a fegyvernemet Hazánk haderejében? A pénz? – aligha. A szakmájukat szerető tüzérek lelkesedése? – az önmagában nem lett volna elegendő. Akkor hát mi?

A válasz – mint oly sok dolog megszületésekor – a szorító kényszer és a minden szinten egységesen jelentkező eltökéltség és tenni akarás. Valószínűleg az emberi természetből fakad, hogy e kettő nélkül talán nem is lehet igazán nagy dolgot alkotni. Mert bizony a tüzérségünk megalakítása ilyen „nagy” dolog volt.

A felületes szemlélődő azt gondolhatná, hogy ha a kezdetek ilyen nagyszerűen sikerültek, akkor a ma tüzéreinek bizony könnyű dolga lehet, hiszen csak a jót kell még jobba tenni. Bárcsak így lenne...

A kezdetek során a semmiből kellett elkezdni építkezni. És a kezdeti „építkezés” bár sikeres volt, az elmúlt 100 év során – a történelmi fordulatoknak és háborúknak köszönhetően – több alkalommal szinte a nulláról kellett mindent újrakezdeni. Gondoljunk csak az I. világháborút lezáró békeszerződés fegyvernemünkre vonatkozó passzusaira, vagy a II. világháború pusztulásaira, illetve a végét követő ideológiaváltásra, ezt követően az 1956 utáni, a haderőben végbe ment változásokra, a rendszerváltozás időszakára, vagy az azóta eltelt időszak szinte folyamatos csökkentéseire. Még felsorolni is nehéz annak a hosszú útnak a mérföldköveit, amilyen eljutottunk 2013-hoz, vagy 2014-hez!

Az idei egy új év. Vajon lehet-e ez az év egy új korszak kezdete is egyben? Van-e jelenleg „szorító kényszer”, amely magával hozhatja a megerősödést és fejlesztést. Szerencsére nincs. Van-e jelenleg minden szinten egységesen jelentkező eltökéltség és tenni akarás – természetesen a tüzérség érdekében. Nos, ennek eldöntését az olvasóra bízom.

A helyzet természetesen kicsit könnyebb, mint 1913-ban, hiszen a fegyvernem létezik. Olyan erővel és eszközparkkal, amilyennel, de létezik. Kifejezett eredményként könyvelhető el, hogy az elmúlt években képességvesztés sem a tábori- sem a páncéltörő tüzérség tekintetében nem történt. Ma ez is eredmény.

De, vajon elég-e ez? Mi, a fegyvernemünkért rajongó tüzérek (mert hiszem, hogy rajtam kívül még számosan léteznek ilyen személyek...), elégedetten hátradőlhetünk-e? Távolról sem.

Jelenleg a problémák közül nem is érdemes a pénzről, a beszerzésről és hasonló dolgokról beszélni. Nem, mintha nem lennének súlyos és égető problémák, vagy fontos dolgok. Dehogynem. Azonban ezek a kérdések jelenleg – legnagyobb sajnálatomra – nem időszerűek.

Időszerű azonban feltennünk több más kérdést. Kihasználjuk-e a fegyvernemünkben ma benne rejlő összes lehetőséget? Megfelelő szinten ismerjük-e ennek a csodálatos szakmának az alapvető elveit? Ha igen, vajon mindig be is tartjuk azokat? Ha a feltett kérdésekre a válasz: igen – akkor minden rendben van, ha azonban: nem – akkor meggyőződésem, hogy nem árt egy csöndes ám alapos önvizsgálatot tartanunk. Ez ugyanis nem kerül pénzbe, azonban az elméleti tudás esetleges hiányosságait a legmodernebb és legdrágább technika sem képes ellensúlyozni.

Mivel a tűztámogató rendszer és annak is a tábori- és páncéltörő tüzér támogató alrendszerei sajnos ezer sebből véreznek, úgy gondolom, valahol el kell kezdeni egy tervszerű, de végre is hajtható munkát. Érdemes alulról, hiszen építmény is úgy lesz időtálló, ha az alapja stabil.

Igen ám, de mit jelent az, hogy „stabil”? A személyi állomány meglétét és felkészültségét? Kétségtelenül nagyon fontos, hogy ezek a kérdések rendben legyenek, de önmagukban nem elégségesek a stabilitáshoz. A fegyverzeti és egyéb technikai eszközök meglétét és korszerű voltát? Önmagukban ezek sem képesek orvosolni a problémáinkat. Vagy talán mindezeket együtt? Talán...

Nos, ezekre a roppant nehéz kérdésekre nem gondolom, hogy mindenki számára elfogadható választ lehetne adni, de meggyőződésem, hogy nem is kell. Úgy vélem ugyanis, hogy a választ nem itt kell keresni. A lényeg az, hogy van-e a szakmáját szerető, a tüzér kultúrát féltő közösség? Van-e tenni akaró, a jelenkor gazdasági nehézségeit figyelmen kívül hagyni tudó, fegyverneméért rajongó szakembergárda. Meggyőződésem, hogy van.

Nagyon fontos, hogy ne tévedjek. Ha ugyanis tévedek, akkor a jövőben a fegyvernemünk fejlesztésre költendő sok pénz sem fog igazi képességnövekedést eredményezni. Ám, ha igazam van, akkor a jelenlegi helyzetünkben is nagy dolgokra vagyunk és leszünk képesek úgy a gyakorlótereken, mint az irodákban, vagy a konferencia-termekben, külföldön és idehaza egyaránt. Ehhez kérem minden tüzér alkotó tevékenységét és segítségét.

Dr. Gulyás Géza alezredes
kiemelt tüzér referens

HAZAI ÉS NEMZETKÖZI TÜZÉR SAJTÓROVAT

Nemzetközi sajtófigyelő

ARTILLERY JOURNAL (FIRES)

VÖRÖS KÖNYV 2012

A cikk eredeti címe: Reb book 2012
Megjelent: 2013. 1. szám, 12–91. oldalak
Szerző: szerkesztőségi cikk

A Vörös könyv nevéhez hűen felsorolja és bemutatja a 2012. évi állapotoknak megfelelően az Egyesült Államok területén állomásoztatott 21 aktív, 72 tartalékos és a Nemzeti Gárda állományába tartozó és 15 külföldi bázisokon állomásoztatott táborig- és légvédelmi tüzér alakulatokat.

A cikk egy ötoldalas térképmelléklettel kezdődik, ahol azok a bázisok vannak bejelölve, ahol tüzér alegységek állomásoznak, az ottani tüzér alakulatok felsorolásával. Ezután a 28. oldalig a légvédelmi tüzér alakulatokat mutatja be a cikk.

A 29. oldaltól a 99. oldalig a cikk sorra veszi a táborig tüzér alakulatokat, települési helyeiket, rövid felépítésüket, fő jellemzőiket (pl. fegyverzet) és az elvégzett fő feladataikat bemutatva. A cikk gyakorlatilag felöleli az Artillery Journal teljes 2013/1. számát.

A TÁBorig TÜZÉRSÉG MODERNIZÁCIÓS STRATÉGIÁJA

A cikk eredeti címe: Field Artillery Modernisation Strategy
Megjelent: 2013. 2. szám, 6–9. oldalak
Szerző: BG. Brain J. McKiernan

A cikk összefoglalót ad a „tűztámogató erők modernizációs stratégiájá”-nak részét képező Táorig tüzér modernizációs stratégiából, ami az elmúlt évek elemzésének eredménye. Az elemzés lényege, hogy a lehetséges ellenfeleket vizsgálva felfedjék azokat a hézagokat, amelyek betöltésével biztosítható a modern kor kihívásainak és biztonsági környezetének megfelelő tűztámogatást nyújtani képes táborig tüzérség. A tábornok szerint a stratégia egyfajta útjelző a tüzérség fejlesztése számára egészen 2020-ig.

Célfelderítő lokátorok

A jelenleg üzemelő, nyolc különböző típusú, 90 fokban érzékelő lokátort, melyek elavultak és fenntartásuk is költséges, fokozatosan két, 360 fokban érzékelni képes típusra cserélik, ezek a HMMWV¹-re szerelt AN/TPQ-50 és a teherautóra szerelt AN/TPQ-53 lokátorok. Mindkettő képes a 360 fokos érzékelésre biztosítva az ellentűz képességet és figyelmeztet a közeledő rakétákra, gránátokra. Az AN/TPQ-53 a korábbi AN/TPQ-37-es szintjét hozza majd, 90-360 fokban is képes pásztázni. Minimális hatótávolsága 500 m, maximális 60 km. A lokátor 5 perc alatt harchoz tehető, 2 perc alatt bontható, kezelőszemélyzete 4 fő. A lokátor digitális harcászati rádiókhoz, és az AFATDS² rendszerhez is kapcsolható. Az AN/TPQ-50 – az előző kiegészítőjének tervezett, az azzal való együttműködésre szánt lokátor – minimális hatótávolsága 500 m, maximális 10 km, kezelőszemélyzete 2 fő.

Célmeghatározó eszközök

Az amerikai szakemberek a célok helyének pontos meghatározását továbbra is nagyon fontos feladatnak tekintik, a pontos tüzek kiváltásához és a precíziós löszerek képességeinek teljes kihasználásához. 2013 júniusára tervezik az LLDR-2H³ rendszeresítését, míg a jövőben a JETS⁴ megjelenése várható, ami nagymértékben megnöveli majd célok pontos előremetszésének képességét.

Jelenleg a dandár harccsoportok mindegyike fel van szerelve az LLDR-ral, aminek hiányosságait a jövőben rendszerbe álló LLDR-2H (ami a 14 kg-os eszközzel ellentétben már közben is alkalmazható), míg a JETS, melynek rendszeresítését 2016-ra tervezik, a pontos célmegjelölés mellett képes lesz célmegvilágításra, és a precíziós löszerek alkalmazásához szükséges pontosság biztosítására is. Az eszközt fokozatosan, elsőnek az Afganisztánban harcoló egységeknél állítják rendszerbe.

Tűzeszközök

A tűzeszközök terén a két alapvető fejlesztési irány a PIM (Paladin Integrated Management) fejlesztése és a digitális M119A3 program. A PIM program az elavult M109A2 és az M992A2 lőszerszállító jármű korszerűsítésére irányul, több gyakorlattal és kísérlettel egybekötve. A digitális M119A3 program a vontatott lövegek közül az M777A2-n először alkalmazott DFCS (Digital Fire Control System) rendszeresítésére irányul a 105 mm-es lövegeken is, olcsó és megvalósítható megoldást kínálva a gyorsabb és pontosabb tűztámogatáshoz.

¹ High Mobility Multipurpose Wheeled Vehicle.

² Advanced Field Artillery Tactical Data System – korszerű tábori tüzér harcászati adatátviteli rendszer – évek óta működő és használatban lévő – harctéri hálózati rendszer.

³ Lightweight Laser Designator Rangefinder - Hand Hold.

⁴ Joint Effects Targeting System.

Lőszerek

A lőszerek tekintetében az elmúlt tíz év bizonyította az irányított lőszerek létjogosultságát és fontosságát, ugyanakkor a jövő műveleteiben továbbra is szükség lehet mind a hagyományos mind a precíziós lőszerekre és a cikk megemlíti a „majdnem, vagy fél-precíziós”-nak fordítható kategóriát is. A fejlesztések terén elsődlegességet az Excalibur korszerűsítése és az XM 1156 PGK élvez.

Az Excalibur korábbi, egyre növekvő lőtávolságú változatai után az Ib változatot 2014 második negyedében rendszeresítik. Az 50 m-es közepes hibájú XM1156 PGK-t a 155 mm-es M795 gránátokhoz és az M549A1 RAP gránátokhoz alkalmazzák majd.

Harcvezetés

Noha már 20 éve az AFATDS a tábori tüzérség elsődleges harc-és tűzvezető rendszere, az Army (hadsereg) egységes harcvezető szoftverre akar áttérni, ez lesz a COE (Common Operating Environment). Ennek támogatására az AFATDS-t tovább fejlesztik AFATDS Increment-II-vé, ami feladat-alapú, ám mégis azonos program lesz valamennyi harc-és tűzvezető szint számára, emellett pedig bele olvasztják az összes, tábori tüzérségnél alkalmazott hat másik szoftvert is. Ez egyszerre eredményez majd megtakarítást, ésszerűséget, könnyű kiépítést és könnyű jövőbeni továbbfejlesztést is.

Levegő-föld integráció

Az iraki tapasztalatok alapján felállított JAGIC (Joint Air Ground Integration Cell) sikerét folytatva annak továbbfejlesztését tervezik. Ennek során a hadosztály szintű műveleti irányítás, a tüztámogató részleg és az ASOC (Air Support Operation Center) fizikailag is egy helyen települt. Ez a megoldás nagyfokú együttműködést és hatékonyságot eredményezett a légtér kihasználásában és merevszárnyú eszközök, pilóta nélküli eszközök és a tüzérség koordinációjában.

A HARCTÉR KIRÁLYA, ÚJRA

A cikk eredeti címe: King of Battle Once Again

Megjelent: 2013. 2. szám, 23–25. oldalak

Szerző: LTC. Sean Bateman és MAJ. Steven Hady

A cikk olyan tüzér szervezeti elgondolásról értekezik, amely hatékonyan integrálja a tüztámogatást a harcászati, hadműveleti és hadászati szinten.

A modul rendszerű BCT (Brigade Combat Team - dandár harccsoport) és a funkcionális dandár koncepciója a manővererők parancsnokai számára történő hozzáférhető tüztámogatás megvalósítása érdekében tüzérosztályt rendel a dandár harccsoportok szervezetébe, míg tüzér dandárt magának a harccsoportok, hadosztályok, hadtestek vagy JTF-ek (Joint Task Force – összhaderőnemi alkalmi harci kötelék) tüztámogatásának megvalósítására. Ez a koncepció meg-

szüntette a magasabb tábori tüzér parancsnokságok kapcsolatát és felelősségét hadosztály és hadtest szinten. Elfogadott volt az a nézet, miszerint a dandár harccsoportok képesek biztosítani a megfelelő kiképzést, harckészültséget és adminisztratív felügyeletet a szervezetszerű tüzérosztályaik számára, és a kevés számú tüzérdandár képes ellátni a tábori tüzér parancsnokságok szerepét a nagyobb számú hadosztály, hadtest és JTF számára. A műveleti tapasztalatok azonban feltárták, hogy ez nem így van.

Miután a hadsereg az összhaderőnemi műveletek helyett csupán regionális műveleteket folytatott, jelentős hézagok keletkeztek a tűztámogatás hatékony integrációjában, a kiképzés felügyeletében, a vezetőképzésben és a más egységekkel történő együttműködésben. Több hirtelen bevezetett megoldás ellenére sem szűntek meg ezek a hézagok. Ezen szervezeti hézagok megszüntetésére a Fires Center of Excellence 2013 elején szervezeti korszerűsítést javasolt (FDU - Force Design Update), a 2016-2020-as, a hadsereg teljes szervezetére irányuló felülvizsgálattal összhangban (Total Army Analysis process).

A szervezeti korszerűsítés áttekintése

Ennek során minden aktív hadosztály mellé létrehoznak egy DFC-t (Division Fires Command - Hadosztály tüzérparancsnokság) és egy aktív tüzérdandárt rendelnek minden hadtest mellé. Ez átalakítást igényel a hét létező tüzérdandár-ból négy esetében, valamint három tervezett tüzérdandárt irányoz elő a hadosztály tüzérparancsnokságok rendszerébe, a maradék három létező tüzérdandárt pedig az aktív hadosztályok mellé rendeli. (a cikkben ábrával szemléltetve) Az átalakítás nem érinti a Nemzeti Gárda tüzérdandárjait.

Hadosztály tüzérparancsnokság

A Hadosztály tüzérparancsnokság integrálja és valósítja majd meg a harcászati tűztámogatást a hadosztály és az alatti célok elérése érdekében.

Felépítése szerint áll majd egy parancsnokságból, törzsütegből, célfelderítő szakaszból, híradószakaszból. Minden aktív hadosztály mellé rendelnek egyet, és ideális elképzelés szerint a hadosztályparancsnoksággal együtt kell települnie. A hadosztály tüzérparancsnokságot fel lehet készíteni különböző tüzéregységekkel (csöves- és rakéta tüzérség), pilóta nélküli repülőeszközökkel, C-RAM⁵ védelmi egységekkel, a támogatott hadosztály feladatának megfelelően. A Hadosztály tüzérparancsnokságnak nem lesz külön támogató egysége, logisztikai szempontból a területtámogatás elve alá tartozik majd. A Hadosztály tüzérparancsnokság nem váltja le a Hadosztály tűztámogató részleget (Division FSE), amely továbbra is a hadosztály parancsnokságának részeként marad.

⁵ Counter-Rocket, Artillery and Mortar

Tüzér kiképzés és felkészültség

A hadművelleti környezet bonyolultsága, a precíz tüzek és a korlátozások a tűztámogatás alkalmazására, alaposa kiképzést és igazolásokat igényel.

A tüzer főparancsnokságok jogosultságukkal elősegítik a tüzer kiképzés egy-egy gerincének kialakítását a tüzerség teljes láncolatában biztosítva a rutin kiképzést, növelve a manővererők parancsnokának lehetőségét a tűztámogatás tervezésére, integrálására és megvalósítására a hadműveletek során. A hadosztály tüzerparancsnokság műveleti vezetést biztosít a dandár harccsoport tüzerosztályai részére. Parancsnoka együtt dolgozik a dandárharcsoport parancsnokával, hogy hatékonyan illesszék be a kiképzési és igazolási rendszert a hadsereg tüzer generációinak rendszerébe.

Tüzérdandár

Minden hadosztály mellé egy aktív tüzérdandárt rendelnek, amely biztosítja a műveleti tűztámogatást részére. A tüzérdandár egy törzstámogató ütegből, egy vagy több szervezetszerű rakéta-sorozatvető osztályból, célfelderítő lokátoros szakaszból, híradó századból és egy csökkentett dandár logisztikai zászlóaljából áll. Minden tüzérdandárt egy adott hadosztály mellé jelölnek ki, de nem feltétlenül állomásoztatják a parancsnoksággal. A tüzérdandár tüzerosztályait egy-egy Hadosztály tüzerparancsnokság műveleti irányítása alá rendelik, amennyiben a feladat megerősítő tüzéréseget igényel.

Vezetőképzés

A szervezeti korszerűsítés egyik kulcspontja a tüzer parancsnoki továbbképzés lehetőségének megvalósítása, különösen a dandár harccsoportokban, tapasztaltabb tüzértiszteket mentorként biztosítva. Azzal, hogy minden hadosztály mellé tüzerparancsnokságot, és minden hadtest mellé tüzérdandárt jelölnek ki, biztosítva lesz egy felelős tüzer parancsnok minden egység mellett, aki felügyelheti és a szükségleteknek megfelelően alakíthatja a tüzer parancsnokok továbbképzését, fejlesztését.

Az átalakítás, bár több csökkentéssel is járt majd, költséghatékony lehet. A modul rendszerű alkalmazás igényli ezt a szervezeti átalakítást, annak érdekében, hogy ennek hátrányos következményeit elkerüljék.

ADJ KOORDINÁTÁT

A cikk eredeti címe: "Get a grid"

Megjelent: 2013. 2. szám, 26–28. oldalak

Szerző: Scott McClellan

A cikk a célok koordinátáinak pontos meghatározásának problémájával foglalkozik. Hiába állnak rendelkezésre a GPS vezérlésű precíziós löszerek, (a 155mm-es Excalibur, 120 mm-es precíziós aknavető gránát, és MLRS rakéta) a

gyalogos előretolt megfigyelők (Forward Observer – FO – előretolt tűz megfigyelő)⁶ nem képesek az ezek alkalmazásához szükséges pontosságú (10 méteres közepes hibájú) koordináták meghatározására, így alkalmazásukat csak a koordináták pontosítása után végezhetik el, ami időt igényel, csökkentve a tűz váratlanságát. Ráadásul a járulékos károk elfogadhatatlanná válásának időszakában, amikor kazettás löszerek nem alkalmazhatók többet, és a precíziós löszerek hatását csökkentik (ami pontos célba csapódás esetén elegendő), a nem megfelelő követelmények szerinti cél-koordináta a tűz hatástalanságát eredményezheti.

A cikk sorra veszi a cél koordinátáinak meghatározásában keletkező hibák elemeit. Ezek a figyelő saját koordinátája, a számítási folyamatok, a cél irányának és távolságának meghatározása. A számítási folyamatokat nem tekintik problémának, lévén az számítógépekkel elvégezhető és így hiba nélkülinek fogadható el. A másik három tényező hibáinak minimalizálása azonban megoldásra váró probléma - különösen egy nehéz műszert cipelni nem képes, járműről szállt FO (előretolt megfigyelő) esetében.

A saját helymeghatározásra a GPS szolgál, ami a katonai crypto kóddal hozza a hat méteres pontosságot. A cél irányának pontos meghatározására szolgálhatnak a digitális iránytűk, amelyek pontossága nem kielégítő, ismert pontokhoz történő viszonyítás, amely előkészítés függvénye, égitestekhez történő viszonyítás, amelyhez láthatóságra van szükség. A távolság meghatározásához megfelelő pontosságú lézeres távolságmérő használható, amelyben a levegő összetétele és a visszaverődés eredményezhet hibákat.

A PFW (Precision Fires Warrior) "Pontos tüzérségi tüzet kiszolgáló harcos" nevű project egy katona által viselt, könnyű, meglévő, és új technológiákat is alkalmazó rendszer kifejlesztésére irányul, a fenti problémák megoldása érdekében. A rendszer szíve az FOS (Forward Observer Software - Előretolt megfigyelő alkalmazás), amelyet egy mai kereskedelmi forgalomban is megtalálható és katonai követelmények szerint "terepre felkészített" okos telefon is képes alkalmazni. A szoftver digitális térkép, teljes helyzetkép és a tűztámogatás koordinációs rendszabályainak megjelenítését is biztosítja, a számítási műveletek automatikus megvalósítása mellett. A rendszer másik fő eleme a harcászati mellénybe integrált, könnyű akkumulátor, amely az egyéb részegységekkel együtt, mint a rádió, GPS vevő, lézeres távolságmérő, képes 24 órán keresztül üzemeltetni.

⁶ A FO szakasz szinten megjelenő, a SzdTTMCS Pk. Szakmai irányítása alá tartozó, tüzérségi tüz kérésére és helyesbítésére kiképzett katona. A Magyar Honvédségben nincs megfelelője, így amíg az amerikai hadseregben a szakasz szintű precíziós löszeralkalmazás problémáival foglalkoznak, nálunk - a szd.TTMCS-k felszámolása után - egyáltalán a század szintű tűzkérés és megfigyelés lehetőségének hiánya okoz problémát.

Mindez egyetlen katona számára hordozható lenne, így biztosítva a gyalogos előretolt megfigyelők (akár század-tűztámogatók) számára a GPS vezérlésű gránátok azonnali alkalmazásának (koordináták felülvizsgálatának) lehetőségét.

Létezik egy Net Warrior nevű program is, ami egyetlen katona felszerelését látná el a hálózatba lépés képességével mind az adatok fogadása, mind azok szolgáltatása terén.

JETS (Joint Effects Targeting System)

A jelenleg használt célhely meghatározó eszközök (amik zömmel a digitális iránytű miatt - LLDR, Vector 21, TriGR) leváltására tervezett eszköz általános neve, amely egyszemélyes, kézi tömegű eszköz lesz, biztosítva a precíziós lövedékek alkalmazásához szükséges pontosságú koordináta meghatározást, tervezésének megfelelően század és alacsonyabb szinten. A 2,5 kg-nál nem nehezebb eszköz biztosítja a nappali és éjszakai megfigyelés lehetőségét, nagy pontosságú irányszög megadását, és biztosítja a 10 méteres hibán belüli célkoordináta meghatározást. Emellett rendelkezik a lézeres irányítású lövedékek célravezetéséhez szükséges megvilágítási képességgel, álló célok esetén 5, mozgó célok esetén 3 km-ig. A műszert az első egységek 2016-ban kapják meg. Az addigi időszakban a QRC (Quick Reaction Capability), szintén kézi eszközzel kívánják kitölteni a hézagot a precíziós lőszer és a célkoordináta meghatározás között; az eszközt először az Afganisztánban harcoló csapatok kapják meg, a tervek szerint már 2013-ban.

A csapatoknál jelenleg rendszerben lévő LLDR (Lightweight Laser Designator Rangefinder) eszközt az LLDR-2H (Lightweight Laser Designator Rangefinder-Hand Held) eszközzel váltják majd le. A '90-es évek elejétől rendszeresített, 15 kg tömegű, állványos műszer digitális iránytűt használ, így nem képes a precíziós pontosság biztosítására. Az LLDR-2H már nagy pontosságú irányszögmérővel rendelkezik majd, ami égitestek alapján határozza meg az irányokat, zavarásvédő egységgel is rendelkezik, és 2500 méterig biztosítja majd a precíziós lőszer alkalmazásához szükséges 10 méteres célkoordináta meghatározást.

Ezekkel az eszközökkel már a közeli jövőben is megvalósíthatóvá válik, hogy a gyalogos tűz megfigyelők század- és alacsonyabb szinten is rendelkezzenek a precíziós lőszer alkalmazásának kiszolgáló képességével.

KIKÉPZÉSI ÉS DOKTRINÁLIS PARANCSNOKSÁG, DANDÁR HARCCSOPORT TŰZTÁMOGATÁS FELELŐS

A cikk eredeti címe: Training and Doctrine Command Capability Manager
Brigade Combat Team Fires

Megjelent: 2013. 2. szám, 35–39. oldalak
Szerző: COL (Ret.) Donald C. DuRant

A cikk első felében részletesen bemutatja a Training and Doctrine Command Capability Manager Brigade Combat Team Fires (TCM BCT Fires) szervezetét, feladatát és céljait, a lényegesebb elemekkel és munkatársakkal. Megismerhetjük azt a szervezetet, ami az Egyesült Államok tüzérségének új eszközök rendszerezésével, az ezekre való kiképzéssel kapcsolatos feladatokat, a fejlesztésekkel és azok irányelveivel, a megfogalmazott követelmények megvalósításának módjával kapcsolatos munkát végzi.

Az öt kiemelkedő rendszer

A TCM BCT Fires jelenleg futó projectjei, rendszerei közül az öt legnépszerűbb:

- M109 család PIM (Paladin Integrated Management) 155 mm önjáró löveg;
- M982A1 Excalibur 155 mm precíziós lőszer;
- M777A2 155 mm könnyű tarack;
- M119A3 digitalizált 105 mm vontatott tarack;
- XM1156 precíziós irányító készlet.

M109 PIM

A Paladin Integrated Management program célja az M109 155 mm önjáró tarack és annak lőszerszállítója, az M992A2 továbbfejlesztése. A löveget nagyobb védelemmel látják el, teljesen hálózatközpontúvá teszik, alkalmas lesz nagy hatótávolságú tűzre mind halálos, mind nem-halálos lövedékekkel, alkalmas lesz hagyományos és irányított lőszer alkalmazására is. A nagy manőverező képességű önjáró löveg megfelelő lesz a gépesített (nehéz) dandár harccsoportok és összefegyvernemi harccsoportok tűztámogatására.

Az alapvetően a Paladinra alapozó rendszer a következő fejlesztéseken esik át:

- Elektronikus torony forgatás és csőemelés;
- Részegységeiben nagyfokú azonosság a BIFV-vel (M-2 Bradley);
- Megnövelt túlélőképesség plusz páncélzattal;
- Hálózati képesség;
- Tüzelési szektorát $\pm 08-00$ mils-re növelik, (07-50), teljes körülfordulás 30 mp alatt.

A PIM már tesztelés alatt van, gyártását 2015-re, rendszeresítését 2017-re tervezik.

Excalibur

A 155mm-es GPS irányítású lőszerből három változat létezik:

- XM982 (Ia-1);
- XM982 (Ia-2);
- M982A1 (Ib).

A lőszer alkalmazására mind a Paladin (és a PIM) mind az M777A2 képes, valamint elkészülte esetén a svéd Archer. Első két változata már rendszerben áll

mind a Hadseregnél, mind a Tengerészgyalogságnál, harmadik, megnövelt hatótávolságú változatát 2014-ben kezdik rendszeresíteni, a tervek szerint.

M777A2

A nagy mozgékonyaságú, könnyű, 155mm-es vontatott tarack, tízfős kezelőszemélyzetével már rendszerben áll. A löveg teljesen digitális rendszerű. A következő fejlesztéseket tervezik rajta:

- Hidraulikus rásegítő rendszer (a löveg kézi töltésű);
- Elektronikus melegítő rendszer;
- Állásváltó-segítő rendszer;
- Hálózat alapúság;
- Fedélzeti tűzvezető rendszer;
- Megnövelt védőképesség a Stryker BCT-nél alkalmazott lövegekhez.

A löveg mind a Hadseregnél, mind a Tengerészgyalogságnál rendszeresítésre került, és sikeres tapasztalatokat szerzett Irakban és Afganisztánban. Jelenleg tervezik, hogy a gyalogos dandár harccsoportok (IBCT) tüzérosztályaiban is rendszerbe állítják. Ezeknek az oszványoknak egy ütege M777A2-vel felszerelt lesz, míg a másik kettő M119A3 fegyverzetű.

M119A3

105 mm-es, vontatott löveg, ami leváltja majd az M119A2 és az M102 típusokat. Az IBCT szervezetszerű támogató lövege lesz, légi szállítható akár függesztve, akár C-130-ason is. Elődét, az M119A2-t sikerrel alkalmazták Irakban és Afganisztánban. A jelenlegi fejlesztések a következőket irányozzák elő:

- Fedélzeti löelem meghatározás;
- Beépített kezdősebesség-eltérés mérés;
- Automatikus Tűzkérés fogadása;
- Súlycsökkentés.

XM1156 (PGK) Precíziós irányító csomag

A PGK egy gyújtóval egybeépített GPS vezérelt irányító egység, amely segítségével a lőszer irányítása (vezérlése) megvalósul. A PGK segítségével a hagyományos 155 mm-es gránátok is GPS irányításúvá tehetők, ezáltal a korábbi 50 m-es körkörös hiba 30 m-esre csökkenthető. A gyújtó a kilövés utána keres műholdat, majd az előre kalkulált röppályát módosítja az irányítás kívánalmainak megfelelően.

KIKÉPZÉSI ÉS DOKTRINÁLIS PARANCSNOKSÁG FELELŐS, TŰZÉR DANDÁR

A cikk eredeti címe: Training and Doctrine Command Capability Manager
Fires Brigade

Megjelent: 2013. 2. szám, 40–44. oldalak

Szerző: Jeff Froyland és CW4 Scott Prochniak

A Training and Doctrine Command Capability Manager másik részlege, a FiB (Fires Brigade – Tüzérdandár), amely az integrációért, a szinkronizációért és a koordinációért felelős, a doktrínákon, szervezésen, kiképzésen, vezetésen és képzésen keresztül támogatja a tüzér alakulatok sikerét. Ugyancsak felelős a rakéta, sorozatvető és tüzérségi lokátor fejlesztésekért. Fő programjaik, amiket a cikk ismertet, az alábbiak:

- M270A1 MLRS;
- M142 HIMARS
- MLRS löszer (rakéta);
- ATACMS rakéta;
- AN/TPQ-53 (CTA);
- AN/TPQ-50 (A-LCMR);
- AN/TPQ-36
- AN/TPQ-37.

M270A1 MLRS

A jól ismert MLRS rendszer, amely Bradley alvázra szerelt, rakéta-és sorozatvető eszköz, továbbfejlesztett tűzvezető rendszerrel (IFCS), képes a jelenlegi és a jövőben rendszeresítendő rakéták indítására. Az M270A1 tűztámogatást és rakéta-sorozatvető alkalmazási képességet nyújt a nehéz (gépesített), könnyű, légi szállítású és légiroham hadosztályoknak, valamint a Stryker és a jövőben felállítandó csapatoknak. Jelenleg hét aktív és két Nemzeti Gárda állományába tartozó osztály van ezzel az eszközzel felszerelve. A FiB a jövőben a következő korszerűsítéseket tervezi az MLRS-sel kapcsolatban:

- Segítséget nyújt az alegységeknek;
- Fejleszti az MLRS-ek szoftverjét, a G-MLRS (Guided - irányított) és az ATACMS (Army Tactical Missile System) alkalmazásához;
- Fejleszti a löszer, és parancsnoki interfészeket;
- Élettartam növeléssel egészen 2030-ig rendszerben tartja;
- Korszerűsítéseket végez a hosszútávú kommunikáció, C2 rendszer, és a kezelőállomány védelmének növelése érdekében.

M142 HIMARS

Közepes teherautóra szerelt, rakéta-sorozatvető rendszer, az MLRS löszer-család összes változatának indítására képes. Támogatást biztosít a nehéz, könnyű, légi szállítású és légiroham hadosztályoknak. Szintén hosszú üzemben tartását tervezik, a következő korszerűsítésekkel:

- Segítséget nyújtani az alegységeknek;
- A Hadsereg főparancsnokságának irányítása mellett feltölteni az alakulatokat;
- Segíteni az új, nagyobb védettségű kezelő-kabin fejlesztését;

- Követelményeket megfogalmazni az új fedélzeti C2 rendszer fejlesztéséhez;
- Korszerűsítéseket végez a hosszútávú kommunikáció, C2 rendszer, és a kezelőállomány védelmének növelése érdekében.

MLRS lőszer család

Az először rendszeresített rakéta az MLRS-hez, az M-26-os volt, DPICM⁷ kettős hatású harci elemmel. Később a nagyobb lőtávolság igényéhez bevezették az M26A2-t, ami már 45 km-es hatótávolsággal rendelkezett, a pontosságon azonban nem sikerült növelni. 2003-ban rendszeresítették az M-30-as rakétát, (GMLRS - Guided, azaz irányított) ami egyszerre elégítette ki a nagyobb lőtávolság, és GPS vezérlésével a nagyobb pontosság igényét is, DPICM harci részében 404 altöltettel.

ATACMS

Army Tactical Advanced Conventional Munition ATACMS. A kis megbízhatóságú kazettás lőszeret korlátozó védelmi miniszteri határozat (2008.06.19.) 2018 után már nem tenné lehetővé alkalmazásukat, ezért korszerűsítésük során a megbízhatóság kerül előtérbe, valamint élettartam hosszabbítás.

A GMLRS lőszerkészlet rendszeresítése után annak további fejlesztésére is van szándék, ami a következőket jelentené:

- Az I-GMLRS rakétához kifejlesztett DPICM lőszer bevezetni. (kettős hatású, kazettás);
- A II-GMLRS rakéta fejlesztése, ami csökkentett robbanótöltetével lakott településeken, kis járulékos veszteséggel is alkalmazható;
- A II-GMLRS rakéta késleltetett gyújtójú fejlesztése;
- Röppálya módosítás lehetőségének fejlesztése – ugyancsak a lakott településeken való pontos és meredek röppályájú alkalmazhatóság céljából;
- III-GMLRS, amely a hagyományos kazettás harci részeket váltaná fel, új, nagy megbízhatóságú kazettás töltettel;
- V-GMLRS, számos tulajdonságot egyesítő, kettős hatású harci résszel rendelkező rakéta.

AN/TPQ-53

Jelenleg is tesztelés alatt lévő tűzeszközfelderítő lokátor. A dandár harcscsoportokhoz és a tüzér dandárokhoz tervezik telepíteni. A 360 fokban felderíteni képes lokátor digitális adatátviteli rendszerhez kapcsolható, az AFATDS-be integrált működésű, együttműködik az AN/TPQ-50-nel is. Rendszeresítése 2015-re várható.

⁷ Dual-purpose Improved Conventional Munition - kettős hatású, személy és járművek elleni harci elemeket egyszerre alkalmazó kazettás lőszer.

AN/TPQ-36

Jelenleg is üzemben lévő doppler elvű tűzeszköz felderítő lokátor, amelyből jelenleg 116-ot tartanak üzemben. A radart kerekas járműre építették, kezelőszemélyzete négy fő. 750 m-24 km-ig felderíti a levegőben lévő gránátokat, 16-00 mils felderítési szektorban. 2016-ra tervezik kivonni a szolgálatból, ami után eladásra kínálják majd.

AN/TPQ-37 V9

A régi TPQ/37-esek modernizációjával született, élettartam hosszabbított lokátorok. 59 korszerűsítő készlet készült. A tízfős kezelőszemélyzet által kezelt lokátorhoz készült korszerűsítő csomagokkal – amelyek már az AN/TPQ-36-ossal azonos processzort alkalmaznak, egészen 2019-ig tervezik használatukat.

TÜZÉR LOKÁTOR STRATÉGIA

A cikk eredeti címe: Fires Radar Strategy
Megjelent: 2013. 2. szám, 45–47. oldalak
Szerző: Daryl Youngman

A cikkíró kijelenti, hogy a közeledő légi objektumok, pilóta nélküli repülőeszközök, robotrepülőgépek, rakéták, gránátok és aknavető-gránátok felismerése, követése, osztályozása és azonosítása alapvető feladata a mai, korszerű tüzérségnek. A pilóta nélküli repülőeszközök elszaporodása – mind az ellenséges, mind a saját oldalon – tovább erősíti a teljes légtér lefedettségét, ellenőrzés szempontjából. Eddig nem volt egységesen stratégia a tüzérségi lokátorok fejlesztése tekintetében, ezért a FCoE (Fires Center of Excellence - tüzér „kiválósági” központ) jelenleg is fejleszt egy stratégiát, amely mind technológiai, mind tudományos vonalon útmutatást ad a jövő tüzérségi lokátor-fejlesztéseihez.

A megkívánt végállapot a folyamatos, integrált, minden időjárási körülmények között működő, a tüzérség és a légvédelem igényeit egyszerre kielégítő lokátor lefedettség mind a honi védelem, mind a missziós hadszínterek fölött.

Az első lépés csökkenteni a lokátorok típusának sokszínűségét. Jelenleg kilenc féle légvédelmi és tüzérségi lokátor típus üzemel – nem számolva az alváltozatokat.

Rövid távon (2015-2019) tervezik a kis hatótávolságú tűzeszközfelderítő lokátorok típusainak egységesítésére, amíg csak az AN/TPQ-50-esek maradnak üzemben. Ugyancsak ebben az időszakban tervezik az öregebb nagy hatótávolságú tűzeszköz-felderítő lokátorok kivonását is, mint amilyen az AN/TPQ-36 és '37, egyedüli típusként az AN/TPQ-53-at hagyva.

Középtávon (2020-2025) tervezik a két alapvető légvédelmi lokátor típus (AN/MPQ-64 Sentinel és az AN/MPQ-53 Patriot) modernizálását és AESA⁸ rendszerű technológiával való felszerelését. Ez a korszerűsítés nagyfokú költséget megtakarítást és jobb készültséget eredményez.

Az egész tüzéségi lokátor stratégia mögött négy szempont áll, a közös jelleg, bevetetőség, hálózati integráció és optimális szervezeti struktúra.

A közös jelleg a hardver és szoftver illetve a kiegészítő eszközök terén való nagyfokú azonosságra való törekvést jelenti, aminek következtében jelentős megtakarítás érhető el, nem csak a fenntarthatóságot és a logisztikai problémákat csökkentve, de egyszerűsítve a kiképzést is. A technológiák alkalmazásának tekintetében ez a közös jelleg többfunkciós, akár egy időben is több különböző feladat megoldására képes lokátorokat eredményezhet, ami további anyagi megtakarításokat és egyszerűsödést eredményezhet.

A bevetetőség a telepíthetőség és a mobilitás helyes értelmezését és növelését jelenti. Ez a tulajdonság feladat függő, míg egy harcászati tüzescsőz felderítő lokátor nagyfokú mobilitással és szállíthatósággal kell, hogy rendelkezzen (pl. egy C-130-as repülőgépen), addig egy hadászati szintű ballisztikus rakéta védelmi lokátornak elegendő a jobb utakon és csak nagyobb repülőeszközökkel (pl. C-5/ C-17) mozgathatónak lennie.

A hálózati integráció összeadja, maximalizálja a különböző lokátorok lefedettségét és képességeit az adatok megosztásával. Nem csak a lokátorok, de a vezérlő központok összekötését is jelenti ez az integráció, segítségével a célok pontos – több adatból számolt – meghatározása, a kettőzések kimutatása is nagyobb hatékonysággal végezhető. Amennyiben pedig a lokátorok többfeladatúvá vagy egyszerre többfeladatúvá válnak, lehetővé válik egy adott eszközzel is mindig a legmegfelelőbb adatok szolgáltatása és képességek kihasználása.

Az optimális szervezeti struktúra jelenti a lokátor üzemeltetőinek, karbantartóinak létszámának, és a lokátor alegységeknek a minimalizálását. A hálózati integráció és a többfeladatúvá válás segít abban, hogy azonos mennyiségű lokátorral is nagyobb lefedettséget érjenek el, és több alegységnek biztosítsák a lokátorok előnyeit, ugyanakkor a csökkentés is megvalósítható.

A megkívánt végállapothoz vezető út az eszközök fejlesztésével, és a tudományos fejlesztésekkel együtt érhető el. Ilyen például a lokátorok többfeladatúvá, és egyszerre-többfeladatúvá tétele. Ez a jellemző ma sem idegen a lokátoroktól, például a Patriot egyszerre üzemel felderítő és tűzvezető lokátorként is. Ez azonban még nagymértékben fejleszthető, például az AESA technológia felhasználásával a lokátorok többfeladatúvá (különböző időben képesek eltérő fe-

⁸ Active Electronically Scanned Arrays - fázisvezérelt lokátor

ladatokat is megoldani) és egyszerre-többfeladatúvá (azonos időben képesek egyszerre több feladatot ellátni).

JANE'S INTERNATIONAL DEFENCE REVIEW

ANA TŰZÉRSÉGE ONLINE

A cikk eredeti címe: ANA Artillery online
Megjelent: 2013. február 5. oldal
Szerző: Huw Williams

Az Afgán Nemzeti Hadsereg a tűztámogatási rendszerbe csatlakoztatta az első tüzérségi eszközeit. Az eszközök Logar és Maidan Wardak tartományban lettek telepítve a shanki előretolt bázison az ISAF és az ANA 203 hadosztály 4. Dandárának ellenőrzése alatt. A lövegeket a 203. hadosztály 4. tüzérosztályának katonái szolgálják ki.

4 eszköz már rendszerben van, négy másikat még javítanak. A Shanki bázison lévő eszközöket együttműködve használják az USA M777 lövegeivel. A D-30-ok idővel a kisebb bázisokra is eljutnak, hogy tovább növeljék a tűztámogatási képességét a kisebb bázisok számára.

AZ AMERIKAI HADSEREG RENDSZERESÍTI A PGK (PRECISION GUIDANCE KIT – PRECÍZIÓS) RENDSZERT 2013BAN

A cikk eredeti címe: US Army to field 155 mm PGKs in 2013
Megjelent: 2013. február 13. 12. oldal
Szerző: Daniel Wasserbly

Az Amerikai hadsereg, miután 2013 novemberében sikeresen tesztelték a PGK rendszert, megkezdte azok rendszeresítését. Egy eszköz ára a 2013-as pénzügyi évben 13500 USD volt. A rendszer feltétele volt, hogy az eddigi nem precíziós lőszerkehez kompatibilis legyen, illetve az találati pontossága 50 méteren belül legyen. Az XM1156 a globális helymeghatározó rendszerű irányító készlet – gyújtó az amerikai sereg alapvető gyújtója lesz a 155 mm-s M549A1 és a M795-s lövedékeihez.

SZUDÁN RENDSZERESÍTI AZ ÖNJÁRÓ D-30 TARACKOT

A cikk eredeti címe: Sudan Deploys self-propelled D-30 howitzer
Megjelent: 2013. április 16. oldal
Szerző: Christopher F Foss

A szudáni hadsereg rendszeresíti a saját fejlesztésű önjáró D30 tarackját. Az új eszközt Khalifának hívják, öt fős kezelő személyzete van. A löveg egy saját fejlesztésű alvázon helyezkedik el, melyen egy négy ajtós fülke van, mely védelmet nyújt kézifegyverek és repeszek ellen.

A tűzvezető rendszerről nem adott ki közlést a fejlesztő hazai cég. A löveget menethelyzetben rögzítik, oldal irányzási határai $\pm 40^{\circ}$, a magassági $-5 - +70^{\circ}$ a kabin felett $+15 - 70^{\circ}$. Tömege teljes feltöltéssel 20,5 tonna, melyben a személyzet és 45 darab lőszer is benne van. A löszert a fülke mögötti részben tartják. A maximális tűzgyorsasága 8 lövés/ perc és a maximális lőtávolsága 17 km, mely különbözik az orosz D-30-as lőtávolságától, ami 15,4 km.

A Khalifa központi keréknyomás állító rendszerrel és két oldalsó támasztóval van felszerelve, melyekkel 90 másodperc alatt harchoz és harctól tenni a löveget. A fejlesztő cég Military Industry Corporation (MIC) a 122 mm löszerek teljes családját gyártja.

JANE'S DEFENCE WEEKLY

AZ EGYESÜLT ARAB EMIRÁTUS BEMUTATJA A 60 CSÖVES RAKÉTA RENDSZERÉT

A cikk eredeti címe: UAE unveils 60-tube rocket system

Megjelent: 2013. február 27.

Szerző: Christopher F Foss

Az Egyesült Arab Emírátságok hadereje nem meghatározott számú, több sínköteges sorozatvető rendszert vásárolt a Jobaria Defense Systems-től, mely a legerősebb rendszeresített 122 mm tüzérségi eszköz.

Kettő ezen rendszerek közül először lett bemutatva az IDEX kiállításon. A több sínköteges sorozatvető az egyike azon növekvő számú fegyverrendszereknek, melyeket EAE-ben fejlesztettek külföldi segítséggel amde a végösszeszerelést az Emírátságokban végezték.

A rendszer magába foglalja az Oskosh Defense 6×6 os Nehézteher Szállító (HET, Heavy Equipment Transporter), mint vontató, és egy 5 tengelyes vontatmány, melyen 4 darab elektromos irányzású csököteg található, amelyekben 3 darab 20 csöves modul van.

A HET-et kabinja páncélozott, légkondicionált és rendelkezik központi keréknyomás állító rendszerrel. Amikor a nyomásszabályozó rendszert alkalmazzák akkor a vontatmányból 10 darab távirányítású stabilizátor nyúl ki, melyek önálló erőforrással rendelkeznek, tehát ha a vontató motorja leáll, akkor is működőképes.

A számítógépes tűzvezető-rendszerrel van felszerelve, mely a pontosságot növeli és a kezelőnek megadja a lehetőséget, hogy kiválassza mely modul vagy modulok váltsanak ki tüzet. Tovább növeli a pontosságot a beépített inerciális és GPS navigációs rendszer.

Az IDEX-en bemutatott sorozatvető alkalmazni tudja a ROCKETSAN TR-122 sorozatú rakétáit, melyek már néhány éve szolgálatban állnak az EAE hadseregében.

Az alaprendszerű TR-122 rakéta pillanatgyújtóval és repeszhatású robbanófejjel van felszerelve, míg a TRB-122 robbanófejben már 5500 acélgolyó található és közelségi gyújtóval van ellátva. A rakéták hatótávolsága 16-tól 40-kilométerig terjed.

Amikor az eszköz felhasználta a rakétákat, akkor a rendszert a töltőponton gyorsan és egyszerűen lehet utántölteni a moduláris rendszer és az erre a célra szánt támogató jármű beépített darujával, amely hasonló vontatót és utánfutót használ.

Annak ellenére, hogy az IDEX-en bemutatott rendszer irányítatlan felszín-felszín rakétákat hordozott, valószínű, hogy a fegyver képes a nagyobb hatótávolságú 300 mm T-300-as rakétát kilőni 4-es indító modulból.

M777 A KÖNNYEN MOZGATHATÓ LÖVEG

A cikk eredeti címe: M777: rapidly-deployable Howitzer

Megjelent: 2013. szeptember 04. szám, 7. oldal

Szerző: Szerkesztőségi anyag

A szerkesztőségi anyag a BAE Systems vállalat-csoport termékbemutató katalógusának részét képezi. A világon elsőként a brit fejlesztőknek sikerült a 155 mm-es 39 kaliber csőhosszúságú (M777) löveg esetében – alumínium és titánöt-vözetek széleskörű alkalmazásával – 4,5 tonnánál kisebb (4218 kg) harci tömegű tüzescsőzt kifejleszteni. A korszerű löveg közepes szállítóhelikopterrel is jól mozgatható. Az USA tengerészgyalogságánál rendszeresített lövegtípus jól vizsgázott az afganisztáni hadszíntéren is, ahol 2006-tól az M777 lövegtípussal kb. 40 000 db lőszert lőttek ki.

LENGYELORSZÁG TÖRÖK ALVÁZAT ALKALMAZ A KRAB ÖNJÁRÓ LÖVEGNÉL

A cikk eredeti címe: Poland to use Turkish T-155 hulls for Krab SPG

Megjelent: 2013. szeptember 11. szám, 10. oldal

Szerző: Remigiusz Wilk

A lengyel Huta Stalowa Wola (HSV) és a török MKEK vállalat képviselői szándék nyilatkozatot írtak alá a Krab önjáró löveg alvázának cseréjéről. A lengyel szakemberek a *Krab* önjáró löveg prototípusának kifejlesztése során a brit AS90 52 kaliberes lövegtornyát szerelték a hazai fejlesztésű, modifikált T-72 harckocsi (PT-91) alvázára. A lengyel konstruktőrök két prototípust fejlesztettek ki, majd a HSV szakemberei további 6 db önjáró löveget gyártottak le.

Az alvázcserét két tény indokolja. A lengyel PZL Wola gyárrészleg, amely az eredeti szovjet licence alapján az S12U típusjelű Diesel motort gyártotta, 2009 végén bezárta kapuit. A második indok az, hogy az 52 tonnás önjáró löveg jó manőverező képességének megőrzéséhez az eredeti, S12U típusjelű 850 lóerős (625 Kw) Diesel motor teljesítménye kevésnek bizonyult.

A török *T-155 Firtina* típusjelű, 52 kaliber csőhosszúságú löveggel ellátott önjáró löveget török és dél-koreai (Samsung Techwin) együttműködéssel, 2011-ben fejlesztették ki. Az 56 tonnás török prototípus alapját a dél-koreai fejlesztésű K9 Thunder képezte. A tűzeszköz manőverező képességét a német fejlesztésű MTU-881 KA 500 típusjelű, 1000 LE teljesítményű Diesel motor biztosítja.

A modifikált Krab típus gyártását az újonnan szerveződött lengyel Bumar Labedy vállalat folytatja. A lengyelek a közös fejlesztésű önjáró löveget, a német Rheinmetall 52 kaliberes lövegcsővel⁹ (PzH 2000) kívánják ellátni. Az új önjáró lövegtípusból 2015-re 16 db-ot fognak legyártani. A későbbiekben a meglévő 8 db önjáró löveget is az új lövegcsővel szerelik fel.

AZ EGYESÜLT KIRÁLYSÁG AFGANISZTÁN UTÁN IS FENT KÍVÁNJÁ TARTANI LÉGI-FÖLDI INTEGRÁCIÓJÁT

A cikk eredeti címe: UK aims to maintain air-land integration post-Afghanistan

Megjelent: 2013. október 02. 8. oldal

Szerző: Gareth Jennings

A cikk beszámol róla, hogy Group Captain Mark Gorringe, a JALO (Joint Air Land Organisation) törzsfőnöke a londoni CAS konferencián elmondta, a Koszovó idején (1999) tapasztalt mélypont után soha még nem volt ilyen erős a légi-szárazföldi integráció, amit kihívás lesz fenntartani a 2014-es afganisztáni kivonulás után is. A történelem tanulsága szerint a műveletek befejezése után az ilyen képességek leépülnek, ám ezt továbbra is fent kívánják tartani.

A JALO-t 2005-ben állították fel, hogy erősítsék a brit fegyveres erők légi-földi integrációját. Felállítása óta a JALO a következő kulcsterületeket határozta

⁹ Néhány internetes oldal szerint a francia Caesar lövegcsővel lesz szerelve. A félreértést az okozhatja, hogy a lengyelek a tehergépjármű rakfelületére szerelt változatot valóban a Caesar csővel kívánják kifejleszteni.

meg a légi-földi integráció területén: kiképzés, gyakorlás, személyi összetevő, felszerelés, fegyverek és az ISTAR képességek és a tapasztalat feldolgozás.

Afganisztán után a légi-földi integráció magas szinten áll, de fel kell dolgozni az ott szerzett tapasztalatokat.

Ugyanakkor nem szabad túlzott jelentőséget tulajdonítani ezeknek és rossz következtetéseket levonni belőlük. Wing Comander Andy Ecclestone elmondta, hogy Afganisztán barátságos környezet volt a közvetlen légi támogatás szempontjából, az ellenség nem alkalmazott elektronikai zavarást, a felderítési adatok szinte teljes skálája állt rendelkezésre, a pilóták szinte szabadon repülhettek rá a célra. Ezek nem biztos, hogy egy jövőbeni műveletben is így lesznek majd - ahogy az Afganisztánban és Irakban tapasztalt nagyfokú manőverszabadság sem biztos, hogy rendelkezésre áll majd a jövőben.

A BAE SYSTEMS VÁLLALAT FELFÜGGESZTI AZ M777 LÖVEGEK INDIAI GYÁRTÁSÁT

A cikk eredeti címe: BAE Systems suspends M777 line at Barow

Megjelent: 2013. október 23. szám, 5. oldal

Szerző: Rahul Bedi

Az indiai lövegbeszerzésekkel kapcsolatos, több mint 15 évre visszanyúló megvesztegetési és korrupciós botrányokról a Tüzér Figyelő korábbi számaiban már többször és részletesen beszámoltunk. Jelenleg úgy tűnik, hogy a brit BAE Systems (brit és amerikai alvállalatokkal) vállalattól az indiai kormány által megrendelt 145 db 155 mm-es 39 kaliber csőhosszúságú lövegek legyártása, elsősorban az indiai fél habozása miatt szünetel. A BAE Systems az elmúlt három évben ötször változtatta meg az indiai fél által – a legyártandó szériával kapcsolatosan – felvetett technikai problémákat. A BAE Systems vállalat szóvivője közölte, amennyiben a 145 db löveg gyártása nem indul be, kb. 200 munkahely szűnhet meg. Ugyanakkor a kialakult patthelyzet megoldása az indiai fél érdeke is, hiszen a kínai határon elhelyezkedő hegyi hadtestek tüzérségét ezen löveganyaggal kívánják ellátni.

SZINGAPÚR TOVÁBBI GMLRS RAKÉTÉKAT KÍVÁN BESZEREZNI

A cikk eredeti címe: Singapore seeking GMLRS systems

Megjelent: 2013. november 6. szám, 20. oldal

Szerző: Jon Grevatt

Amerikai hivatalos szervek közölték, hogy Szingapúr kormánya további irányított sorozatvető rakétákat kíván a Lockheed Martin amerikai vállalattól beszerezni. 2010-ben a szingapúri kormány az amerikai vállalattól 18 db 227 mm-

es HIMARS (High Mobility Artillery Rocket Systems) sorozatvetőt, 32 db GMLRS (Guided Multiple Launch Rocket Systems) irányított rakétákat tartalmazó konténert és 30 db MLRS gyakorló löszerekkel szerelt konténert vásárolt. A 2013. október 29-én közzétett szándék nyilatkozat szerint a szingapúri fél további 88 db GMLRS rakéta konténert (mindegyik konténer 6 db rakétát tartalmaz) kíván vásárolni.

MILITARY TECHNOLOGY

61-155 MM-ES LŐSZEREK FEJLESZTÉSE (3. RÉSZ)

A cikk eredeti címe: Ammunition update Part 3 (61-155+mm)

Megjelent: 2013. 02. szám, 59-64. oldalak

Szerző: Peter Donaldson, Dennis P. Merklingshaus

A világ nagy lőszergyártói (BAE Systems, Oto Malera, Raytheon, Diehl Defence stb) a 2012-es évet is sikeres fejlesztésekkel zárták, és több termékükkel is megjelentek a piacokon. A hatoldalal anyag a 61 mm-es és annál nagyobb űrméretű – elsősorban irányított – löszerek fejlesztési eredményeit foglalja össze. A cikk első része az amerikai ATK¹⁰ konzorcium által felügyelt eredményeket ismerteti. Kitér a 105 és 120 mm-es harckocsi löszerek fejlesztésének eredményeire. Ismerteti az USA tengerészgyalogsága részére kifejlesztett, huzagolt csövű 120 mm-es aknavető és löszereinek fejlesztését és az irányított aknagránatokkal (20 méteres körkörös hiba) végrehajtott kísérleti lövészetek eredményeit. A cikk következő részében a szerzők a LRLAP (Long-Range Land Attack Projectiles) nagy lőtávolságú irányított löszer fejlesztési eredményeit taglalják. Az amerikai kormány a későbbiekben a kombinált, GPS és tehetetlenségi navigációs irányítási rendszerrel ellátott 155 mm-es LRLAP irányított löszereket a haditengerészet és a szárazföldi erők tüzérsége részére is rendszeresíteni kívánják.

A továbbiakban a cikk foglalkozik az izraeli fejlesztésű megnövelt robbanóerejű, a leszállóágban a cél fölé ejtőernyőn leereszkedő RRO gránát fejlesztési eredményeivel is, amelyről az előző számunkban már részletesen beszámoltunk. A cikk figyelmet szentel a múlt évben végrehajtott, a dél-afrikai fejlesztésű 155 mm-es 52 kaliber csőhosszúságú, G6/52 önjáró löveggel az amerikai Excalibur irányított löszerrel végrehajtott kísérleti lövészetek eredményeinek is. Mint erről korábban is beszámoltunk, a dél-afrikai löveggel, a Somcem vállalat tölterend-

¹⁰ATK – Elsősorban védelmi ipari termékek fejlesztését és forgalmazását koordináló, 21 tagországot magába foglaló, amerikai székhelyű konzorcium (A szerk).

szerét alkalmazva, 38 kilométeres lőtávolságon kilőtt Excalibur lövedékek 5 méteres körkörös hibával csapódtak a célterületen!!

A cikk a befejező részében az USA lövegei és aknavetői részére kifejlesztendő, változtatható röppályájú lövedékek és aknagránátok fejlesztési eredményeit ismerteti.

AZ EGYESÜLT ARAB EMIRÁTUSOK LÖVEGEI

A cikk eredeti címe: UAE field guns

Megjelent: 2013. 02. szám, 65. oldal

Szerző: Mohamed Ahmedullah

A cikk szerzője az Egyesült Arab Emírátságok tüzérségét ismerteti. Kronológiai sorrendben ismerteti a Dél-Afrikai Köztársaságtól és az USA-tól vásárolt löveganyagot. A dél-afrikai Denel vállalat 1991-ben 78 db *G6 típusjelű* önjáró löveget adott el a szaúdi kormánynak. A zárt küzdőterű kerek alvázú 155 mm-es 45 kaliber csőhosszúsággal szerelt önjáró löveg küzdőterébe 45 db lövedék és 50 db hajító töltet mállázható. Az autonóm alkalmazású löveg a tüzelőállásba történő behajtást követően a 60-ik másodpercben képes a lövés kiváltására. A 45 kaliberes löveggel moduláris töltetrendszer alkalmazásával, javított ballisztikai tulajdonságú gázgenerátorral szerelt lövedékekkel 39 kilométeres lőtávolság érhető el. A 46,5 t tömegű tüzesszék talajúton 30 km/h, országúton 70 km/h sebességre képes.

A szaúdiak a következő nagy lövegbeszerzést 2005-ben hajtották végre, melynek keretében a BAE Systems vállalatcsoporttól 125 db *M109A3* önjáró löveget rendeltek meg (végül 78 db tüzesszék került megvételre és leszállításra – A szerk.).

2009-2011 közötti időszakban a szaúdi kormány az amerikai Lockheed Martin vállalattól 20 db *HIMARS* típusjelű sorozatvetőt rendelt. Az 52 millió dolláros beszerzési csomagba 101-101 db ATACMS-1 és ATACMS-1A rakéta, 104 db MLRS és 260 db GMLRS rakéta is bele tartozott.

A dél-afrikai Denel vállalat jelenleg a modernizált, 52 kaliberes lövegcsővel ellátott *G6-52 típusjelű* löveggel szeretne a szaúdi piacra betörni. A modernizált önjáró löveg automata töltőberendezéssel rendelkezik. Az 52 kaliberes lövegcsővű változat moduláris töltetrendszer alkalmazásával, javított ballisztikai tulajdonságú gázgenerátorral és rakéta póthajtással szerelt lövedékekkel (VLAP) 53 kilométeres lőtávolság elérésére képes.

Szerkesztői jegyzet: A Tüzér Figyelő előző számaiban a G6 löveggel végrehajtott lövészetek eredményeiről már többször hírt adtunk. A Denel vállalat szakemberei beszámoltak arról, hogy az 52 kaliberes löveggel, speciális töltetrendszer alkalmazásával a VLAP lőszerrel 67 kilométeres lőtávolság is elérhető.

A nyugati szakemberek ezt a hírt megfelelő óvatossággal kezelik, hiszen köztudott hogy a dél-afrikai lőtér egy magashegyi fennsíkon terül el. A légritka levegőben, kisebb légnyomás esetén a lövedék messzebb repül, mint az un. lőtáblaszerű viszonyok között.

GYORSABB, KÖNNYEBB, HATÉKONYABB TÜZÉRSÉGI TÜZESZKÖZÖK

A cikk eredeti címe: Artillery Systems – faster, lighter, stronger

Megjelent: 2013. 07. szám, 12-13. oldalak

Szerző: Andy Oppenheimer

A szerző a bevezetőben leszögezi: a világban jelenleg kialakult konfliktusok sokszínűsége radikálisan befolyásolja a tüzérség alkalmazását és feladatrendszerét is. A technológiai fejlődés és a fejlesztésre rendelkezésre álló anyagi javak determinálják a tüzérség szervezeti felépítését is. A szerző a cikk további részében a csöves és a sorozatvető tüzérség alkalmazásának előnyeit és hátrányait elemzi. Kiemeli, hogy napjainkban a hagyományos (csöves) tüzérség elsősorban a csapatok közvetlen tűztámogatása során hatékony. Viszonylag nagy pontossággal és kis szórással képes egyrészt az önálló (egyes), illetve a csoportos célok hatékony pusztítására. Ugyanakkor a vontatott tüzérség nagy része a tűzzel és kerékkel történő manőverezés során nehezen tudja a manővererőket követni. A sorozatvető alegységek – mozgékonyosságuk és nagy lőtávolságuk alapján – tűzzel és a keréken végrehajtott manőverezés során is hatékonyan alkalmazhatóak. A sorozatvető tüzérség nagy hatásossággal elsősorban a mélységi (terület) tüzek kiváltására vonható be. Az irányított sorozatvető rakéták megjelenésével napjainkban már a sorozatvetők is képessé váltak a „sebési pontosságú” tüzek kiváltására.

A cikk következő részében a szerző az USA tüzérségét, illetve elsősorban az irányított löszerek fejlesztésének jelenlegi eredményeit veszi górcső alá. Részletesen ismerteti a 155 mm-es M982 Excalibur és az XM1156 (Precision Guidance Kit–PGK) röppálya korrekciós löszerek fejlesztési és alkalmazási eredményeit.

A szerző a továbbiakban a tüzeszköz felderítő lokátorok és a harcvezetési rendszerek megnövekedett képességeit elemzi. Ismerteti az AN/TPQ-50 könnyű tüzeszköz felderítő lokátor és a modernizált AN/TPQ-37 (most már AN/TPQ-53) lehetőségeit. A tüzérség harcvezetési rendszerének (Advanced Field Artillery Tactical Data Systems – AFATDS) átfogó korszerűsítését az amerikai Raytheon vállalat 2012 júliusában kezdte meg.

A szerző a cikk befejező részében a brit AS990 önjáró löveg és az M777 körtüzeléses tarack fejlesztési eredményeit ismerteti.

TÜZÉRSÉGI LŐSZEREK ÉS SZERELÉKEK

A cikk eredeti címe: Field Artillery Ammunition and Ancillaries

Megjelent: 2013. 07. szám, 22-26. oldalak

Szerző: Peter Donaldson

A szerző a bevezetőben megemlíti, hogy a „csatamező királyának” (a mi régi értelmezésünk szerint a háború istenének) igen nehéz feladat a 21. század kihívásainak megfelelni. Napjainkban a szakértők között is folyik a költséghatékonyság – járulékos veszteség elkerülése – hatékonyság (hatásosság) által determinált vita. Bár az un, ballisztikai pályát leíró „buta” lőszer pontossága nem hasonlítható össze az irányított lőszerkével, ugyanakkor a jelenlegi technológiai fejlettség és a löelemek meghatározása során alkalmazott technikai eszközök és eljárások következtében a szórás és a löelem meghatározás közepes hibája jelentősen csökken.

A szerző a következőkben a már korábban kifejlesztett *félaktív önirányítású* tüzérségi lövedékek (amerikai Copperhead, orosz Krasnopol és Kitolov) körkörös hibáját elemzi, melyek nem haladják meg a 2 métert. Napjainkban a kínai Norinco vállalat által kifejlesztett GP-1¹¹ GP-6, a szerb hadiipar által kifejlesztett BNT és az ukránok által kifejlesztett Kvitnyik félaktív önirányítású tüzérségi lövedékek körkörös hibája nem több mint 1 méter.

A szerző a következőkben a *változtatható röppályájú* lövedékek (Excalibur, LRLAP, Vulcano és a hozzájuk kifejlesztett gyújtók (Spacido, Nexter stb.) jelenlegi fejlesztési eredményeit taglalja. Megemlíti a német SMart lőszer fejlesztésével kapcsolatos újdonságokat is.

A *hagyományos* tüzérségi lövedékek pontosságának fokozása a célok pontos előremetszésével, illetve a lövegek tüzelőállásainak a lehető legpontosabb meghatározásával növelhető. A cikk befejező részében a szerző az amerikai és izraeli szakemberek által napjainkban tovább fejlesztett bemérő berendezéseket ismerteti.

A LENGYEL HADSEREG MODERNIZÁCIÓJA 2013-2022

A cikk eredeti címe: Polish Armed Forces Modernization 2013-2022

Megjelent: 2013/8 szám, 84-88. oldal

Szerző: Robert Czulda

Amikor a legtöbb európai ország csökkenti a katonai kiadásait, addig az ambíciózus Lengyelország tervezi, hogy felgyorsítja a fejlesztését a fegyveres erői-

¹¹ A Krasnopol orosz licence alapján gyártott kínai irányított lövedék típusjele (A szerk.).

nél a következő években. Ezáltal a figyelem középpontjába került néhány nemzetközi védelmi cégnél.

Az elmúlt évtizedben, különösen a 2003-as iraki invázióban való aktív részvétel óta a Lengyel Védelmi minisztérium az expedíciós képesség fejlesztésére fókuszál. Főképp, hogy a NATO szövetségesek kedvére tegyen, különösen az USA irányába, mely tekinthető a legfőbb garanciának, Lengyelország biztonságának és függetlenségének érdekében. 2013-ban Lengyelország elhatározta, hogy különös figyelmet fordít az alapvető védelmi képességek növelésére (habár a hivatalosan a konvencionális háború esélye alacsony).

Júniusban Donald Tusk miniszterelnök kijelentette, hogy Lengyelország 31 milliárd eurót fog költeni technikai modernizációra a következő évtizedben. Ez összesen a 34 %-a a védelmi minisztérium költségvetésének. Közzé tette, hogy a legfontosabb fejlesztések közé tartoznak a partvédelmi rakéta ütegek, különleges erők, UAV-k (Pilóta Nélküli Repülőeszközök) és modern figyelő és felderítő rendszerek. A modernizáció kiterjed a páncélos és gépesített egységekre és a légi mozgékonyaságra. A lengyel kormány kijelentette, hogy újraélesztik a lengyel haditengerészetet, mely gyakorlatilag krónikus sorvadás állapotában van.

A lengyel igényeket és terveket részletesen 2012 decemberében tették közzé, 2013-22 évi stratégia részeként. A prioritás a C2, hírszerző és megfigyelő rendszerek képességeinek és a precíziós célzó és támogató rendszerek fejlesztéséé. Az elérendő specifikus célok listája a légvédelmi rendszereket, rakétavédelmi rendszereket, harctámogató és VIP helikoptereket, integrált vezetéstámogató rendszereket, távvezérelt felderítő/csapásmérő eszközöket, egyéni katonai felszereléseket és egyéni fegyverzeti rendszereket, szárazföldi szimulátor és kiképző rendszereket, légi szállítóeszközöket, a rakétatüzér és tábori tüzér egységek modernizációját, kerek PSZH-k, irányított páncéltörő rendszereket és a gépesített és páncélos csapatok modernizációját tartalmazza.

Páncélos csapatok

Lengyelország tervezi, hogy teljesen modernizálja a páncélos egységeit (11 zászlóalj van rendszerben) melyekben jelenleg a kiöregedő LEOPARD 2A4-s (128 db van rendszerben), a relatív elavult PT-91 TWARDY (232) és a T-72M1 (több mint 350 db) van rendszerben. A „páncélos program” első lépcsője a LEOPARD 2A4-eseket érinti, amelyeket a 80-as években gyártottak és a Bundeswehr feleslegéből vásároltak. Az új verzió a LEOPARD 2PL azonos lesz a LEOPARD 2A7 változatával. A Krauss-Maffei Wegmann (KMW) és jelentős mennyiségű lengyel vállalat közreműködésével végrehajtott fejlesztés 2015-2018 között valósul meg. A projektet a Zakłady Mechaniczne Bumar vezeti, jelenleg elemzési fázisban van. De a lengyelek itt nem fejezik be, márciusban a védelmi miniszter helyettese, Waldemar Skrzypczak tábornok (a gépesített egységek volt parancsnoka) bejelentette, hogy Lengyelország szeretne még venni

128 LEOPARD 2A4-t vagy 2A5-t 100 millió dollár értékben. Ezeket valószínűleg Svédországtól vagy Svájc-tól szerzik be, de több mint lehetséges, hogy Németországtól. A védelmi minisztérium megerősítette, hogy a tárgyalások már megkezdődtek.

A szkeptikusok folyamatosan kritizálják a használt harckocsik vételét, mert késleltetik vagy teljesen leállíthatják a hazai fejlesztésű harckocsi megépítését. Ez az elképzelés már 20 éve van életben és a legjelentősebb jele a lengyel nemzeti törekvéseknek. A 2013-22 terveknek megfelelően 2014 és 2018 között végrehajtanak egy teljes elemzést arról, hogy hogyan lehet megépíteni egy hazai fejlesztésű többcélú, univerzális, moduláris felépítésű, lánctalpas alvázat, melynek a neve RYDWAN, ami alapként szolgál egy teljes harcjármű-családnak úgymint harckocsi alváz (T-72/PT-91 leváltására), páncélozott gyalogsági harcjármű (a kiöregedő BMP-1 helyére), páncélvadász irányított páncéltörő rakéta rendszerrel, önjáró löveg, parancsnoki, felderítő, MEDEVAC, aknatelepítő és műszaki mentő jármű. Lengyelország 2300 darab beszerzését tervezi különböző konfigurációkban 2018 és 2035 között.

Az előbbiekhöz meg kell jegyezni, hogy májusban megállapodás született a Polsky Holding Obrony és a BAE Systems között. Mindkét cég részt akar venni az univerzális lánctalpas járműalváz kifejlesztésében a lengyel haderő részére. A jármű a Svéd CV90 IFV technológiáján alapul majd, melyet végül nem sikerült Lengyelországban értékesíteni. Emellett felhasználja azokat a technikai megoldásokat, melyeket Bumar cég fejlesztett ki a jelenleg törölt ANDERS lánctalpas harcjármű program során. Egy várható 600 járműves rendelés ebből a típusból az egyik legnagyobb programmá teszi Európában. A történet még érdekesebb, köszönhető annak a ténynek, hogy a Bumar vállalat riválisa, a Huta Stalowa Wola (HSW) a vezetője egy vállalatcsoportnak mely ugyanúgy dolgozik egy páncélozott gyalogsági harcjármű kifejlesztésén. Kritikusok rámutatnak arra, hogy ez voltaképpen az erőforrások pazarlása és redundáns erőfeszítések, ahelyett, hogy folytatnák a hazai ANDERS programot.

Gépesített lövész alegységek

Lengyelország jelenleg 23 gépesített lövész zászlóaljat tart rendszerben. 18 ezek közül az elavult BMP-1-el (1167 db van szolgálatban) van felszerelve, melyeknek cseréje és/vagy modernizációja elengedhetetlen. A maradék öt zászlóalj a Patria ROSOMAK-kal van felszerelve. A lengyel hadsereg teljesen elégedett ezzel a járművel, melyeket sikeresen alkalmaztak Csádban és Afganisztánban. Lengyelország szeretné folytatni a ROSOMAK gyártását belföldi gyárában egy új licenz megállapodás alapján. Márciusban bejelentették, hogy egy előzetes megállapodás alapján meghosszabbították a jelenlegi szerződést 2014-2024 között. Ez lehetőséget ad a Wojskowe Zakłady Mechaniczne (WZM) vállalatnak, hogy ne csupán gyártsa, hanem javító bázisként is szolgáljon. A megállap

podás megengedi a lengyeleknek, hogy fejlesszék a járműveiket anélkül, hogy a finn Patria cég engedélyét kérvényezik minden alkalommal. A lengyel mérnökök több mint 600 fejlesztést készítettek elő a ROSOMAK számára, de beépíteni nem volt lehetséges a Patria cég hivatalos engedélye nélkül. Emellett lehetőséget kínál Lengyelországnak, hogy több országnak ajánlja fel a ROSOMAK járművet, mint azt az eredeti szerződés engedte. Az új egyezség aláírása a Patria vállalattal sürgős volt, ugyanis az eredeti szerződés 2013 végén lejárt. Eddig Lengyelország 690 db ROSOMAK-ot gyártott le. Március végén Mieczyslaw Cieniuch tábornok vezérkar törzsfőnöke elmondta, hogy Lengyelország 2019-ben szeretné befejezni a ROSOMAK projektet, mint egy 877 db jármű legyártásával. Néhányukat felfejlesztik és felszerelik SPIKE páncéltörő rakétákkal és távvezérelt tornyokkal.

2013 elején a védelmi minisztérium megbízta WZM vállalatot, hogy készítsen el egy tanulmányt egy új 6x6-os moduláris rendszerű páncélozott járműről, ami a jövőben leváltja a BRDM-2 kétéltű páncélozott felderítő járművet. Az új járműnek 2019-ben kell szolgálatban lennie a szárazföldi erőknél. Érdemes megemlítenünk, hogy a hivatalos stratégia 2012-22 között tervezi, hogy 866 db nagy mozgékonyaságú közepes kiegészítő jármű beszerzését első fázisként 2014 után.

Tüzérség

Lengyelország már elkezdte saját önjáró tüzér modernizációs programját. Jelenleg a szárazföldi erőknél a 2Szl Gvozgyika lánctalpas és a Dana kerekes önjáró lövegek vannak rendszerben. Mindkettő elavult, inkompatibilis a NATO sztenderdekkel és limitált a lőtávolsága. A lengyel hadsereg nem képes tüzérségi tűzcsapásra 40 km felett. A védelmi minisztérium és a vezérkar terveinek megfelelően a lengyel hadsereget modern önjáró lövegekkel automata aknavetőkkel és fejlesztett rakéta sorozatvető eszközökkel szerelik fel.

Jelenleg a legfontosabb tüzér projekt a KRAB mely egy 155 mm-es önjáró lánctalpas löveg. A HSW egyik fő projektje már késésben van jó néhány éve. Az első 6 és 2 modernizált jármű leszállítása nem volt támogatva 2012-ig, a tesztek három évet vesznek majd igénybe. 2012 októberében a védelmi minisztérium rendelt még 16 löveget, hogy megalakítsa a 24 löveges Regina dandár egységet. 2025-re a szárazföldi erők 120 db KRAB löveggel (5 osztály) rendelkeznek majd, melyek irányított lőszerrel lesznek felszerelve.

Egy másik projekt is fejlesztés alatt van, mely a RAK 120 mm-es önjáró lánctalpas (2Szl alvázán) és kerekes (a ROSOMAK alvázán) kifejlesztését tűzte ki célul. 6 db aknavetőt ennek az évnek a végén átadnak tesztelés céljából. A hadsereg hivatalos terveinek megfelelően 100 db kerekes aknavetőt fog kapni 2018-ra. Ez egy újabb siker lenne a HSW cégnek, amely áprilisban írt alá szerződést az Elbit Systems, mely megengedi, hogy gyártsa a KRYL kerekes önjáró

löveget. A HSW megkezdte a tárgyalásokat a Nexter vállalattal, mint a löveg csövek szállítójával. A KRYL lövegek 2017-ben lépnek szolgálatba.

A HSW ugyan csak felajánlotta a HOMAR önjáró sorozatvetőt, melyből a hadsereg 60 db-ot kap 2020-ig (nem volt hivatalos megerősítés) és a fejlesztő csomagját a WR-40 LANGUSTA sorozatvetők számára (az M-21 FENIKS repeszrakéták hatótávolságának növelése 40-ről 70 km-re). Ezeknek a rakétáknak a leszállítása 2014-ben kezdődik.

Légi mozgékonyság

Az egyik legnagyobb tendere a lengyel seregek a többcélú helikopterek beszerzése. Modern eszközökkel akarják leváltani a kiöregedő MI-8/17 típusú (17/13 db van rendszerben) légi szállítóeszközöket. Jelenlegi tervek 70 db eszköz beszerzését tervezik, ezzel az egyik legnagyobb beszerzéssé vált Közép-Európában. A többmilliós szerződésre a következő vállalatok jelentkeztek, a Sikorsky a PZL Mielec leányvállalatával a S-70i BLACK HAWK típusal; a PZL Widnik, mint az Agusta Westland leányvállalata az AW129-s típusal; az Eurocopter (mely 23 EC135P2-st adott el a Lengyel Légimentőknek) az EC725 CARACAL típusal.

Lengyelország számára, mint alkalmazója a 39 db PZL W-3 SOKOL helikopternek, fontos, hogy a választott helikoptert lengyel gyárakban szereljék össze. Csakúgy, mint más Lengyel modernizációs program ez is gyakori változtatással és a következetesség hiányával van terhelve. Lengyelország képtelen volt teljesíteni a stratégiai terveit 2008-18, melyben 85 db helikopter beszerzése volt a cél. Miután jóváhagyták a programot, mely engedélyezte 51 db helikopter beszerzését, ámde pénzügyi korlátok miatt csak 26 db helikoptert vásároltak.

Jelenleg, 2016 és 2022 között 48 darab többcélú helikoptert akar a hadsereg számára, 10 SAR-t a légierő és 6-t a haditengerészet részére, valamint 6-ASW változatot a haditengerészet részére, a teljes beszerzés 2 milliárd eurót tesz ki.

Páncéltörő képességek

Az elmúlt években a lengyel hadsereg páncéltörő képessége fejlődött az irányított SPIKE LR (Rafael) rakétának köszönhetően (2013 végére 264 indítóállvány és 2675 db rakéta került a hadsereg állományában). Március végén a Vezérkar kijelentette, hogy 2015 és 2018 között további rakétákat akar vásárolni, mintegy 250 darabot évente, de csak a továbbfejlesztett változatból. Néhányat ezekből integrálnak a ROSOMAK HITFIST távvezérelt tornyába.

MEGOSZTOTT TŰZ – AKNAVETŐK

A cikk eredeti címe: Indirect Fire – Mortars
Megjelent: 2013/09 121-123. oldal
Szerző: Brian Kindamo

A megosztott tüzelési mód, amikor az irányzáskor és a tüzeléskor nincs közvetlen rálátás a célpontra, mint a közvetlen tüzeléskor. Az irányzást a lőirány és emelkedési szögek számításával lehet végrehajtani, azután pedig a megfigyeléseknek megfelelően a javítások során az új irány és emelkedési szögeket kell számolni.

Az irányzást két irányban hajtják végre:

- Vízszintes síkon, az irányszöveget (oldalállás, szögmérő állás) és
- Függőleges síkon, az emelkedési szöveget (irányzék és szintező), mely a cél távolságán és a lövedék kilövéséhez felhasznált löpor mennyiségén alapszik (a szintező a tüzeszköz és cél magasságkülönbségén alapuló szög, melyet aknavetőknél az irányzékhoz adunk).

A lövedék a röppályáját főképp a légköri viszonyok, a lövedék sebessége, cél magasságkülönbsége határozza meg. NATO definíció szerint a megosztott irányzás az: „Tűzvezetés olyan célra, mely nem látható az irányzó által”. Az irányszöveget és/vagy az emelkedési szöveget műszerek segítségével állítják be. Tehát a megosztott irányzásnál az irányzóműszereken állítják be a megfelelő irány és emelkedési szögeket. Ennek ellenére megosztott irányzást akkor is lehet alkalmazni mikor a célpont látható a tüzelőállásból. Habár legtöbbször akkor nagy lőtávolság miatt és ebből fakadóan a terep miatt a lövő nem látja a célpontot. A lőtávolság növekedésével a röppálya magassága növekszik és elméletileg a legnagyobb lőtávolságot 45° -nál lehet elérni.

A megosztott irányzást általánosan a tűzéréssel kötik össze, emellett az aknavetőkkel és a haditengerészeti tűzéréssel is. De ezeken felül harcokocsiknál is alkalmazható, illetve géppuskáknál illetve légvédelmi géppágyúknál, lövegeknél mikor felszíni célokra vezetnek tüzet.

Logikus feltételezés, hogy a megosztott irányzás eredeti célja az volt, hogy képesek legyenek védett tüzelőállásból tüzelni ellenséges célokra. A fedezék, illetve a fedett tüzelőállás fontossága megmaradt azonban több üteg tűzösszpontosítása illetve adott cél felosztással való pusztítása az 1. világháborúban vált hasonlóan fontossá. Ezután a lőtávolság növekedésével, mely egyre nagyobb terület lefoglalását tette lehetővé a tűzérés részére, az utóbbi feladat egyre fontosabbá vált, de megkövetelte nagyobb fokozatú C2 rendszer meglétét. A ballisztika törvényei kimondják, hogy a nagyobb űrméretű lövegek a nehezebb gránátokat messzebbre tudják löni, mint a kisebb űrméretű lövegek a könnyebb gránátokat. A 20. század végére a lövegek átlagos lőtávolsága elérte a 24-30 km szemben a 1. világháborúban lévő átlagos 8 kilométeres lőtávolsággal.

Az 1. világháború során a tüzelőállások egyre hátrébb kerültek a peremvonalától és a megosztott irányzás módszere odáig fejlődött, hogy lőtávolságon belül bármilyen célt lehetett támadni, anélkül, hogy a lövegeket el kellett volna mozdítani. Ha a célt nem lehet látni a tüzelőállásból, akkor kell valamilyen más esz-

köz, amely képes azonosítani a célt és megfigyelni a lövedék célhoz viszonyított eltérését. Néhány célt magasabbegységek parancsnokságai is előjegyezhetnek, melyek helyét más egyéb eszközzel határozták meg, derítették fel, úgymint légi vagy más földi megfigyelő eszközökkel. A elektronikus és digitális kommunikáció fejlődésével egy ütemben egyszerűsödött a jelentések eljuttatása és megengedte, hogy a földrajzilag elszórt tüzalegységek a tüzüket, egy időben egy helyre tudják koncentrálni. Az irányított löszerek megjelenéséig a kilőtt lövedék röppályáját nem lehetett módosítani.

ATK (Alliant Techsystems Inc.) 2012-ben, miután elnyert egy 14,3 milliárd dolláros szerződést, kezdett bele az amerikai tengerészgyalogság igényeinek megfelelő 120 mm huzagolt csövű precíziós megnövelt lőtávolságú aknavető (Precision Extended Range Mortar -PERM) kifejlesztésébe. Az ATK Armament Systems osztálya lesz az elsődleges szerződő a tengerészgyalogsággal a 24 hónapos program ideje alatt, amiben demonstrálni kívánják, hogy egy precíziós aknagránát is képes 20 méteres pontosságot biztosítani, és ezután a rendszer gyorsan áthelyezhető csapatpróbára, majd gyártásba kerül. Az ATK egyesült a General Dynamics Ordnance and Tactical System (GD-OTS) osztályával, hogy a legérettebb képességeiket egyesítsék a programban. Az ATK/GD-OTS PERM kombinálja az ATK szabadalmaztatott és gyakorlatban is bizonyított precíziós irányítású gyújtó rendszerét és GD-OTS megnövelt lőtávolságú huzagolt energetikus alrendszerével, mely a PERM program alatt lett kifejlesztve.

A nemzetközi válságokban résztvevő katonáknak képesnek kell lenniük, hogy érvényesüljenek intenzív harcokban. Az új technológiájú löszerek biztosítják a lehetőséget, hogy egyes célokra vezessenek tüzet, miközben a járulékos veszteséget a minimálisra csökkentik. A löszerek határfoka fedezékben, fedetten elhelyezkedő célokkal szemben biztosítja, hogy a harcoló egységek képesek legyenek egy lesállítás elhárítására.

Ezen feltételek biztosítva vannak az LM60 könnyű aknavetőnél, melyet a Diehl Defence és Hirtenberger Defence Systems ajánlott fel a fegyveres erők részére. Az LM60 aknavetőhöz széleskörű löszercsalád tartozik, illetve magával az eszközzel két féle módon lehet tüzet vezetni. Az aknavetőt kifejezetten a lövésalegységek számára tervezték, a lőtávolsága 100-4000 méter, kettő verzióban lehet vele tüzelni, az egyikben 25 kg-os az eszköz, míg a deszant változatban 6,5 kg. Lehetőség van járműbe szerelt változatra is, illetve beépített területen vívott harcokban való alkalmazására is. Az aknavető tűzgyorsasága 30 lövés per perc.

Az Esterline Defense Technologies az USA kormányának egyik legpreferáltabb töltet beszállítója a 60, 81, 120 mm aknavetőkhöz, illetve a 155 mm lövegekhez a moduláris töltet terén. A töltetek merev kialakítása nagyobb szerkezeti integritást biztosít, ami főképp a nagyobb űrméretű eszközöknél, mint a 120

mm, ahol a töltetek növelése lényeges. Maga a töltetek anyagában is fejlesztettek. Nitrocellulózt adtak a töltethez, mely az égés folyamán plusz energiát ad, így lesz maradvány, el nem égett anyag a lövés után a csőben.

Az Expal fejleszt, gyárt, összeszerel és javít eszközöket, rendszereket a biztonsági és védelmi szektor számára, ide értve aknavetőket és aknagránátokat. Az Expal cég széleskörű lehetőségeket ajánl a fegyveres erők részére, hogy növeljék és megerősítsék műveleti képességeiket.

1860-ban alapított Hirtenberger Defence Systems ajánlja az egyik legjobb minőségű és precíziós lőszeret az aknavető, tankok és tüzérségi eszközök részére. Az M6-640, M6-895 és az M6-1000 típusjelű 60 mm aknavetőket, az M8-1165, M8-1365 81 mm aknavetőket és az M12-1385, M12-1585 aknavetőket az osztrák sereg részére fejlesztették ki. Az eszközök az aknagránátok minden típusából is gyártanak az előbb felsorolt aknavetőkhöz.

A Rheinmetall cég újfajta FLY-K aknagránátjainak a hajtó töltetei a gránátba vannak építve, ezáltal nincs hang és fényhatás a tüzeléskor.

A ST kinetics' cég fejlesztette ki elsőként azt 120 mm aknavetőt, melynél a lövéskor keletkező erő kevesebb, mint 30 tonna, legnagyobb tölteten és távolságon. Emellett az aknavető súlya 1200 kg, tehát hordozó járművek széles választéka áll rendelkezésre annak, aki ilyen eszközzel akarja felszerelni a fegyveres erőit.

A Milfoam finn vállalat a lövegcsövek karbantartására specializálódott. A cég termékei kiterjednek a lövészfegyverek karbantartásától a haditengerészeti lövegek karbantartásáig alkalmazott kenőanyagokra és eszközökre. A karbantartás egyre körülményesebb az egyre újabb környezetvédelmi rendszabályok miatt, az egyre hatékonyabb és erősebb töltetek és az újfajta gránátok miatt. A karbantartás a mai napig ez egyik leg idő- és emberigényesebb feladat. A karbantartás alatt még mindig az egyszerű olaj, kefe, rongy módszer van használatban a legtöbb eszköznél. Ezek a módszerek nem a leghatékonyabbak, főképp hogy magával a karbantartással is csökkenthetjük az eszköz lőszabatosságát.

A RHEINMETALL DENEL NYERT AZ AKNAVETŐ PÁLYÁZATON

A cikk eredeti címe: Rheinmetall Denel Wins Mortar Contract

Megjelent: 2013. 10. szám, 85. oldal

Szerző: Szerkesztőségi cikk

A cikk címe némi magyarázatra szorul. A német Rheinmetall vállalat már régóta partnerségi kapcsolatot épített ki a világ löveg és lőszergyártásában kiemelkedő vállalataival. Ennek keretében a dél-afrikai Denel vállalattal az aknagránátok gyártásában működik együtt. A két cég kijelölt részlegei az együttműködés keretében a 120 mm-es aknagránátok korszerűsítésére és gyártására közös

fejlesztési projektet dolgoztak ki. A közösen kifejlesztett lőszeres sikeresen vettek részt a nemzetközi tendereken. Ennek keretében, közel-keleti és észak afrikai vevőkkel, mintegy 50 millió eurós értékben több tízezer darabos tételben sikerült üzletet kötni. Az aknagránátok gyártása – a végleges szerződések megkötését követően – a következő évben kezdődhet. Ennek során a közös cég korszerűsített repesz-, világító és köd aknagránátokat fog gyártani.

MINDENNAPI TEVÉKENYSÉGEINK ROVAT

A MAGYAR TÜZÉRSÉG 1913 –2013

A NKE HHK KVKI Műveleti Támogató Tanszék tüzér oktatói – együttműködve a HM HVK, HM HIM, az MH ÖHP kijelölt személyeivel, kiemelten nyugdíjas tüzér szervezetekkel – „*A magyar tüzérség 1913 – 2013*” címmel, a fegyvernem megalakulása és a fegyvernemi tisztképzés beindításának 100. évfordulója alkalmából, 2013. január 29-én a Zrínyi Miklós Laktanya és Egyetemi Campuszon ünnepi rendezvénysorozatot szerveztek.

A rendezvény sorozat első programeleme, a tüzér konferencia (emlékülés) a Diszteremben kezdődött. A rendezvény narrátora, Magyar Gergely százados ismertette az egész napos rendezvény főbb programelemeit. A Tolnai, Magyar

Királyi 12. honvéd tábori tüzérosztály történelmi zászlójának fogadását, majd az elnökség bevonulását követően, prof. Dr. Csikány Tamás ezredes levezető elnök nyitotta meg az emlék-

ülést. Az előadások gerincét a tüzérség szervezetének, haditechnikai eszközeinek, a tüzértiszt és tiszthelyettes képzés történelmi környezetben való bemutatása ismertetése képezte.

Az 1913-1918-as időszak főbb eseményeit Dr. Gulyás Géza alezredes, az 1922-1945 közötti időszak tüzér vonatkozású eseményeit Dr. Kovács Vilmos ezredes és Mucsy Iván ny. százados, az 1945-1990 közötti időszakot prof. Dr. Szendy István ezredes, míg 1990-től napjainkig tartó időszak tüzér vonatkozású eseményeit Dr. Szabó Tibor alezredes ismertette. A délelőtti konferencia záró részében, a hosszú idejű együttműködésünk alapján, a Rheinmetall vállalat magyarországi képviselőjének nevében Pálosné Jeszenszky Márta (Pálos kft.) köszöntötte a résztvevőket. A rövid köszöntőt követő előadásában a német vállalat által gyártott tüzérségi lövegek és lőszeres jelenlegi fejlesztési eredményeit villantotta fel. Az előadó meghívta a jelenlévőket a Műveleti Támogató Tanszék

által 2013. március 19-én rendezendő, a Rheinmetall és más német vállalatok legújabb fejlesztéseiket bemutató konferenciájára.

A rendezvénysorozat következő programját a vitéz nemes Barankay József századosról elnevezett tanterem avatása képezte, ahol a meghívott vendégek és Barankay József százados családjának képviselői is megjelentek. A rendezvényt jelenlétével megtisztelte a HVK vezérkar főnöke, Dr. Benkő Tibor vezérezredes Úr is. A HVK vezérkarfőnök Urat az egyetemen prof. Dr. Padányi József mk. dandártábornok, a NKE rektor stratégiai és intézményfejlesztési helyettese, Dr. Boldizsár Gábor a HHK dékánja és Molnár Zsolt ezredes az MH Ludovika Zászlóalj parancsnoka fogadta.

A 41-es épületben a jelentésbeadást követően Dr. Szabó Tibor alezredes tanszékvezető köszöntötte a rendezvényen megjelenteket, majd átadta a szót Dr. Kovács Vilmos ezredesnek a HM HIM parancsnoká-

nak, aki ismertette és méltatta Barankay József százados életútját. Ezt követően Dr. Benkő Tibor vezérezredes tartotta meg tanteremavató beszédét és átadta a Tüzér szakcsoporthoz oktatóknak a tantermet. A vendégek megtekintették a tantszemle rendezett, Barankay József százados életútját bemutató képművelést.

Ezt követően kezdetét vette „a nemzedékek szakmai vetélkedője”. Ennek keretében hatfős csapatok (2 fő nyugállományú tüzér, 2 fő csapatbiztos és 2 fő III., illetve IV. éves tüzér honvéd tisztjelölt) mérték össze szakmai tudásukat. A hat csapat egyik része elméleti vetélkedőn vett részt, míg a másik része a Baglyas tüzérezredes szimulátoron végrehajtott tüzérfeladatok lövésével bizonyította szakmai felkészültségét. Az életkorát tekintve „tüzér nemzedék csapatok” mind a hazai lövészabályzat, mind az A ARTY P-1 NATO STANAG-ben leírt belövési módokat és eljárásokat alkalmazhatták. A gyakorlati verseny gyakorlati feladatait Tamás Attila ny. alezredes a HM EI ZRT munkatársa készítette elő.

A versenyt követően a II. sz. parancsnoki étkezdében megtartott kötetlen beszélgetésen Fodor Mihály ny. alezredes, a vetélkedő főszervezője értékelte a csapatok tevékenységét. A verseny győztes csapata az 1-es számú csapat lett, melynek tagja Salgó Béla ny. alezredes, egykori ceglédi tüzér tiszt, Vettek Miklós főhadnagy és Bódog Zsuzsanna hadnagy az MH 25. Klapka György Lövészdandár állományából valamint Bódi Norbert IV. éves és Máté Imre III. éves tüzér honvéd tisztjelöltek voltak. Az egyéni versenyzők közül a legtöbb pontot Ollé Ferenc ny. ezredes érte el.

A versenyen részt vevő csapatok tagjai részére a Gábor Áron Tüzér Bajtársi Egyesület és a Szent Borbála Tüzér Alapítvány és a Jó Magyar Tüzérekért alapítvány ajánlott fel emlékplaketteket. A helyezetteknek az emlékplaketteket Dr. Szabó Tibor alezredes a konferencia főszervezője és Békési Zoltán ny. ezredes, a Gábor Áron Tüzér Bajtársi Egyesület elnöke adta át. Az egyéni feladatok megoldásában jeleskedő tüzérbajtársak részére a HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum parancsnoka által felajánlott értékes könyvek kerültek átadásra. A HHK dékánja a konferencia előkészítésében és lebonyolításában nyújtott munkájáért Fodor Mihály ny. alezredes és Dr. Mlinárik László ny. alezredes részére emléklapot adományozott, melyet részükre a konferencia főszervezője adott át.

Az emlékülésünk legfőbb célkitűzését, nevezetesen, hogy a magyar tüzérség létezésének 100. évfordulóját együtt ünnepelje a tüzérség állományába tartozó összes generáció, sikeresen teljesítettük. Az egész napos programot jelenlétükkel megtisztelték a volt MH és Szárazföldi parancsnokság tüzérfőnökei, a volt tüzeralakulatok parancsnokai, tisztjei, a csapatoknál jelenleg szolgálatot teljesítő parancsnokok, tisztok és az iskolában éppen most tanuló tisztjelöltek. Nagy örömmünkre a konferencián, együttesen 145 fő ünnepelte a magyar tüzérség megalakulásának 100. évfordulóját, akiknek az egyöntetű véleménye az volt, hogy bensőséges szép ünnepet tartottunk.

A konferencia szervezői ezen a fórumon is köszönetet mondanak az MH Ludovika Zászlóalj parancsnoksága és az MH BHD objektum üzemeltető alosztály munkatársainak, akik tevékenységükkel hozzájárultak a rendezvényünk sikeres és színvonalas lebonyolításához.

Magyar Gergely százados

MODERN FEGYVERRENDSZEREK BEMUTATKOZÁSA

Az NKE HHK KVKI Műveleti Támogató Tanszék tüzér oktatói – együttműködve a Hadtudományi Társasággal és a Pálos Mérnöki Iroda Kft.-vel – 2013. március 19-én a Zrínyi Miklós Laktanya és Egyetemi kampuszon „Modern haditechnikai eszközök bemutatása” címmel konferenciát szerveztek, ahol német hadiipari cégek előadást tartottak az általuk gyártott legfontosabb fegyverekről, lőszerokről.

A konferencia vendégei a Rheinmetall Defence AG és a Dynamit Nobel Defence GmbH üzemek és magyarországi képviselőjük a Pálos Mérnöki Iroda Kft. voltak.

A mindkét cég egy – egy képviselője előadásaikban bemutatták azokat a trendeket, amelyek a fegyveres erők tevékenységéhez szükséges, a mai kor követelményeinek megfelelő fegyvergyártást jellemzi. Mindkét előadó beszélt a

békeműveletekben résztvevő erők tapasztalatainak feldolgozásából következően, a fegyverek hatótávolságának, hatásosságának, találati pontosságának növelési elvárásairól és a járulékos károk elkerülésének lehetőségeiről. Kiemelten

fontosnak tartották a fenti követelmények teljesítése mellett az erők védelmének feladatainak való megfelelést is.

Dr. Moritz Vischer, a Rheinmetall mérnöke először bemutatta a céget és azokat a területeket, amelyek a fő profiljukat képezi a fegyvergyártás területén. Az üzem legfontosabb gyártási területei a haderő számára a gyalogsági fegyverek és lőszer, tüzérségi lövegek, lőszer (beleértve a légvédelmi eszközöket is), aktív és passzív páncél védelemi eszközök.

Az előadás további része a tüzérségi rendszerek fegyverzeteiről szólt, amelyekkel kapcsolatban elsőként ismertette a kor kihívásának követelményeit. Ezen a területen említésre érdemes a tüzérség újszerű szerepköre és ebből adódó eljárásai, az új típusú célok megjelenése, a tüzérségi rendszer hálózatként való kezelése. A követelmények lefedése érdekében a gyártóknak növelni kell a lövegek lőtávolságát, a lövedékek működtetésének biztonságát, a lövedékek ballisztikai tulajdonságainak javításával a találati pontosságot. Beszélt azokról a kompro-

misszumokról amelyeket meg kell hozni a lőtávolság növelése, a lövedék tömegének csökkentése és a cél pusztításának hatékonysága érdekében. Ezen kompromisszumok technikai feloldása következtében ma már, meglehetősen jó találati pontossággal 60 kilométeres lőtávolságot értek el. Ilyen képességnövekedéshez, a PzH 2000 típusú lövegekhez és a hozzá kifejlesztett löszerekhez hasonló eszközökre van szükség. Különös hangsúlyt adott az előadó a páncélozott célok pusztításához fejlesztett SMArt, keresőfejes allövedékek bemutatására. A SMArt lövedék két allőszert foglal magába. A löszert hagyományosan ballisztikai röppályán jutatják el a célterület fölé, ahol röppálya leszálló ágán az időzíthető gyújtóval működő löszertestből kilökődnek az allövedékek. Az allövedékek ejtőernyővel, koncentrikus köröket leírva ereszkednek a talaj irányába miközben infravörös, illetve radarsugaras érzékelőkkel megkeresik a hőt kibocsátó, illetve fémes célokat. Cél felderítése esetén megfelelő távolságból az allövedék a harcifej indításával megsemmisíti az adott objektumot. Az előadó bizonyította azt, hogy ez a drágának tűnő lövedék mennyire költség hatékony a hagyományos lövedékekkel való pusztításhoz képest. Ez a hatékonyság alacsonyabb számú löszerek gyártásban, lényegesen kisebb logisztikai terhelésben és nem utolsósorban a tüzéség kisebb leterhelésében jelentkezik.

A következő előadó által hozott információ ugyancsak nagy érdeklődésre talált. A Dynamit Nobel Defence cég képviselője Ehfried Schillinger úr, a vállról indítható rakétarendszerek bemutatását négy fő téma köré csoportosította.

Bemutatta a Pzf kézi páncéltörő család fejlesztésének lépéseit, a különböző funkciókra kifejlesztett eszközöket és jövőbeni fejlesztések irányait. A kézi páncéltörő eszköz fejlesztése során igyekeztek figyelembe venni a várható céltípusok páncélvédelmének és az aktív, inaktív páncélelhárító eszközök fejlődését is. A fejlesztések során fő követelmény volt a lőtávolság, a páncél átütő képesség növelése, illetve a tandem lövedékekkel a rétegelt páncélzat átütése.

A békeműveletek során előtérbe került a helység-harc, amelyhez elengedhetetlenül szükség van az épületek rombolását szolgáló fegyverrendszerekre is. A vállról indítható fegyverzet másik nagy családja az építményekben elhelyezkedő célok pusztításához szükséges eszközök. A fejlesztési koncepció ezen a területen egyrészt a falakon áthatoló és a belső térben robbanó, másrészt pedig a falakon megfelelő nyílást létrehozó harcifejek kifejlesztése volt a cél.

A harci töltetek fejlesztésével egyre pontosabbá vált az indító-berendezéshez tartozó optikai rendszer is. Egyre nagyobb hatótávolságot képesek elérni a találati pontosság csökkenése nélkül. Nagy figyelmet fordítottak arra, hogy helység-harcban belső térből a kezelő sérülése nélkül is indítható legyen a rakéta.

A legújabb elgondolás a fejlesztésre a fedezék mögül azaz „megosztott” irányzással indítható rakéták kifejlesztése. Ehhez a rendszerhez több rakétairányítási megoldást kerestek. Többek között ballisztikus pályára juttatva a rakétát

az önállóan vezeti magát, a kilövés után kézzel vezérelhető, vagy külső célmegjelölő műszerrel irányítható a célra. Az ilyen típusú kézi eszközökkel elérték az 1500 méteres hatótávolságot. A fejlesztések állandó fő irányát képezi a kézi páncéltörő rakéták megvédését a harc-kocsikra szerelt aktív elhárító eszközökkel szemben.

Mindkét előadó sok új és érdekes információkat adott át a jelenlévőknek. A hallgatóság rendkívül sokszínű volt, mert jelen voltak az oktatóik vezetésével a tisztjelöltjeink, a csapatoknál, törzsekben szolgáló tisztjeink, az új technikai irányzatokat bemutató sajtó orgánumok vezetői és nem utolsósorban a hadsereg élete iránt érdeklődő nyugdíjas tisztjeink is. A konferencia levezető elnöke Dr. Szabó Tibor alezredes a műveleti támogató tanszék vezetője volt. Az oktató munkánk minőségét mutatja, hogy a rendezvényünket Varga Ádám negyedéves tüzér honvéd tisztjelölt – a jelenlévők teljes meglepedésére – szakszerűen tolmácsolta. Ez a szimpózium több eredményt hozott, a tudományos kutatók személyesen találkozhattak a fegyvergyártó cégek képviselőivel, a katonai ismeretek bővítése mellett a tisztjelöltjeink számára kiváló nyelvi tréningként is szolgált az angol nyelvű előadások.

Magyar Gergely százados

TÜZÉR HONVÉD TISZTJELÖLTEK ÉLESLÖVÉSZETE A VÁRPALOTAI LŐTÉREN

A Nemzeti Közszolgálati Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar Műveleti Támogató Tanszék III. és IV. éves tüzér honvéd tisztjelöltjei (20 fő) – a 2012/2013. tanulmányi év megkoronázásaként, kettő hetes tábori kihelyezésen és éleslövészettel egybekötött harcászati gyakorlaton vettek részt a Bakony Harckiképző Központ Várpalotai („Csörlőház-Baglyas-Szent-györgyi erdő”) Gyakorló- és Lőterén.

A gyakorlatot Dr. Szabó Tibor alezredes, a Műveleti Támogató Tanszék tanszékvezetője, egyetemi docens vezette. Az NKE HHK tüzéreivel együtt gyakoroltak a MH Altiszti Akadémia (MH AA) tiszthelyettes hallgatói is. Az MH AA hallgatóinak tevékenységét Szabó Ferenc őrnagy irányította. A tüzérségi éleslövészetet az MH 25. Klapka György Lövészdandár 101. ágyútarackos osztály (pk. Kása István alezredes) és a 36. IPTR osztály állománya (pk. Szentés Gábor alezredes) szolgálta ki. A gyakorlat lőtéri támogatását és logisztikai kiszolgálását az MH Bakony Harckiképző Központ és az MH vitéz Szurmay Sándor Budapest Helyőrség Dandár kijelölt állománya biztosította.

Az első héten a III. és IV. éves honvéd tisztjelöltek 152 mm-es D-20-as típusjelű ágyútarackkal megosztott irányzású egyéni tűzfeladatokat és vizsga tűzfeladatokat hajtottak végre. A honvéd tisztjelöltek végrehajtották a lő és tűzvezetési szabályzatban előírt tűzfeladatokat. A III. éves állomány ezen kívül harcszolgálat foglalkozás keretében lövegkezelői, lövegparancsnoki és tűzszakaszparancsnoki beosztásban tevékenykedtek, technikai ismeretek keretében a bemérő gépkocsi üzemeltetését gyakorolták. A IV. éves honvéd tisztjelöltek az aknavetővel és az irányított páncéltörő rakétákkal (IPTR) végrehajtandó tűzfeladatokat gyakorolták. A *megosztott irányzású tűzfeladatok* keretében május 14-16. között a hallgatói állomány 68 egyéni tűzfeladatot hajtott végre.

Május 17-én az állomány végrehajtotta a közvetlen irányzású tűzfeladatokat. A IV. éves honvéd tisztjelöltek Konkursz és Metisz irányított páncéltörő rakétával (IPTR) az 1. sz. és a 2. sz. harci tűzfeladatot, 82 mm-es aknavetővel, félközvetlen irányzással az 1/a. raj-és szakasz tűzfeladatot hajtották végre. A III. éves állomány 152 mm-es ágyútarackkal az 1. sz., az 1/a. sz. és a 2. sz. tűzfeladatokat lötték. Az MH AA hallgatói Konkursz IPTR-el az 1. sz. és a 2. sz. harci tűzfeladatot, 82 mm-es aknavetővel, félközvetlen irányzással az 1/a. raj tűzfeladatot hajtották végre. A lövészetet az MH 25. KGY LDD 101. ágyútarackos osztály állománya fejezte be. A lövészet keretében az osztály rajparancsnoki és

szakaszparancsnoki állománya egyéni és kötelék tűzfeladatokat hajtottak végre. Csak a pénteki napon 103 közvetlen irányzású tűzfeladat került végrehajtásra.

Május 22-23-án a gyakorlaton részt vevő állomány kétnapos éleslövészettel egybekötött harcászati gyakorlaton vesz részt. A IV. éves állomány ütegparancsnoki, ütegparancsnok helyettesi, tűzszakasz-parancsnoki és század tűztámogató és megfigyelő csoport parancsnoki beosztásokban tevékenykedett. A III. éves honvéd tisztjelöltek lövegkezelői, lövegparancsnoki, kidolgozói és tűztámogató helyettes beosztásokat láttak el. Az MH AA hallgatói lövegkezelői beosztásokban tevékenykedtek. Az éleslövészettel egybekötött harcászati gyakorlaton a végrehajtó állomány két tüzelőállás-körletből hajtott végre kötelék tűzfeladatokat.

A május 22-i felkészülés napján az Egyetem Hadtudományi Karának nevében Dr. Szabó Tibor alezredes, Dr. Furján Attila ny. alezredes és Magyar Gergely százados, a Gábor Áron Tüzér Bajtársi Egyesület és a csapatok nevében Kása István alezredes, Szentés Gábor alezredes és Szabó Ferenc őrnagy koszorút helyeztek el az 1994 évi aknavető robbanás áldozatainak emlékművénél.

Összességében elmondható hogy egy rendkívül eredményes gyakorlatot teljesített a Tanszék oktatói és honvéd tisztjelölt állománya. A III. és a IV. éves tüzér honvéd tisztjelöltek, illetve az MH AA hallgatói számot adtak eddig megszerzett ismereteikről, tudásuk kellően stabil alapot jelent a következő tanévre, illetve a leendő beosztásuk ellátásához.

Andóczy Balogh Ádám főhadnagy

ŐSZI ÜTKÖZET 2013 – TŰZÉR SZEMMEL

Szeptember 23. és 27. között került végrehajtásra az Őszi ütközet 2013 elnevezésű gyakorlat, ahol a Hadtudományi és Honvédtisztképző kar lövész, felderítő, harckocsizó és tüzér tisztjelöltjei, valamint a 2. évfolyam tisztjelöltjei beosztott lövész katonaként gyakorolták a támadás és védelem összefegyvernemi keretek közötti végrehajtását.

Hétfőn a kiegészítést és a tábor elfoglalást követően meg is kezdődtek a munkálatok. Ekkor mutatkozott be a négy szakirány, ahol a II. évfolyamos tisztjelöltek egy rövid bepillantást nyerhettek a felderítő, lövész, harckocsizó és tüzér feladatok és eszközök sorába. A IV. évfolyamos tüzérek foglalkozásvezetőként, a III. évfolyamosok pedig azok segítőiként tevékenykedtek a foglalkozások ideje alatt. Már ekkor rengeteg újdonsággal ismerkedhettünk meg III. évfolyamos tüzéerként. A keddi napon is, hasonlóan az elsőhöz, külön foglalkozásokon vettünk részt, ahol eddigi tudásunkat mélyíthettük el, továbbá megismerkedtünk új eszközökkel, eljárásokkal, számításokkal. A délután folyamán áttértünk a D-20-as ágyútarack „Harchoz” és „Harctól” tételére, valamint annak irányzására, mely nagy meglepetésre nem is tűnt megoldhatatlan feladatnak. A szerdai napon már elkezdődött a konkrét harcfeladatra való felkészülés. A IV. és III. évfolyamos tüzérek csoportokat alakítottak, így volt, aki figyelőponton tevékenykedett, valaki a páncéltörő tüzérséget képviselte, a többiek pedig az aknavető és a D-20-as ágyútarack kezelésében vettek részt. A feladatok tisztázása után meg is kezdődtek a munkálatok a csütörtöki éles végrehajtás begyakorlására. A D-20-as ágyútaracknál lévő III. évfolyamos tüzérek a lövegkezeléses kívül megtanulták és gyakorolták a lövegparancsnok feladatát, a különböző parancsokat és jelzéseket. Ebéd után már annak tudatában mentünk vissza a gyakorló térre, hogy az éjszakát a szabadban töltjük. Délután még gyakoroltuk a csütörtöki éles végrehajtáson várható feladatokat, és miután besötétedett, megismerkedtünk az éjszakai irányzás módszereivel, ami már sokkal nehezebbnek bizonyult. 22.00-kor a felderítő tisztjelöltek bemutatták, milyen fény és hanghatásokkal járnak bizonyos tevékenységek éjszaka a gyakorlótéren, mint például töltőfogás a karabélyon, egy tár elejtése, mobiltelefon használata. A bemutató után megkezdődött a nyugvás, amit természetesen párhuzamosan követett a tábor és a harceszközök őrzése, védelme.

Csütörtökön hajnali 5 órakor már elkezdődött a harc feladatok pontosítása. Kijelölésre kerültek a tüzelési szektorok, tájékozási pontok és 21 órára elérte az állomány a készenlétet. Az éles végrehajtás változatosnak bizonyult, hiszen

az átjáró nyitástól a védő erők ellenlökéséig több harci tevékenységet gyakorolhattak a tisztjelöltek. Nekünk, tüzéreknek is lehetőség volt a régi és az akkor tanult feladatok begyakorlására, hiszen feladatból nálunk sem volt hiány. A mozzanat délután 17.00-kor ért véget, melyet egy rövid értékelés követett.

Harmadévesként ez volt az első gyakorlatunk, ahol a többi fegyvernemtől külön végeztük a feladatokat, kifejezetten csak a tüzér ismereteinket gyarapítottuk. Sok új ismerettel gazdagodtunk, a régebben tanultakat már magabiztosabban alkalmazzuk, így szeptember 27-én lényegesen nagyobb szakmai tudással tértünk vissza az egyetemre.

Vigh István honvéd tisztjelölt

AZ MH SZINTŰ IX. TÜZÉRLÖVÉSSZAKI VERSENY ESEMÉNYEI

A Tüzér fegyvernem tagjai a múltban és a jelenben is egyik legfontosabb feladatuknak érezték a szakmai felkészültségük magas szinten tartását és továbbfejlesztését. A korábbi tüzér egységek (magasabb egységek), alegységek életében mindig jelentős esemény volt egy-egy ilyen verseny megrendezése vagy azon való részvétel, ami a szakmai kihíváson túl egyfajta bemutatója is volt a fegyvernem feladatainak és tevékenységének. A ZMNE KLHTK Művelési Támogató Tanszék oktatói állománya 2005-ben elhatározta - akkor még tanszék szinten-, hogy felújítja a tüzérlövészeti versenyek gyakorlatát. 2006-tól kezdve a megmérettetés már országos szintűvé vált, a tavalyi (2012-ben) levezetett versenyen már 18 csapat képviseltette magát.

Az idén meghirdetett IX. Tüzérlövészeti Versenyre 7 helyőrségből (Budapest, Hódmezővásárhely, Debrecen, Szentendre, Szolnok, Várpalota, Tata) *húsz csapat* jelentkezett, melynek helyszínéül a MH Bakony Harckiképző Központ (BHK) Várpalotai Szimulációs Gyakorló Központja szolgált. Az MH BHK parancsnoki állománya és a HM EI Zrt. munkatársai biztosították a vetélkedés zökkenőmentes és színvonalas lebonyolítását. A csapatok 2013. október 28-án érkeztek be a szimulációs központba, ahol a versenyt Dr. Gulyás Géza alezredes a HVK HDMCSF kiemelt tüzér referense nyitotta meg. A megnyitón az MH ÖHP képviseletében Bucsek János őrnagy vett részt. A megnyitót követően Dr. Szabó Tibor alezredes, a Tüzérlövészeti verseny főszervezője ismertette a verseny lebonyolításának rendjét és szabályait. Ezek után a Versenybizottság (Dr. Gulyás Géza alezredes, Dr. Szabó Tibor alezredes, Tamás Attila ny. alezredes Szabó Ferenc őrnagy, Pátkai Zoltán százados, Varga István főhadnagy) a csapatok képviselőinek jelenlétében kisorsolta a másnapi selejtezők csoportbeosztását.

A csapatok október 29-én öt csoportban körmérkőzésekkel vettek részt a viadalban. A versenyzők feladata az volt, hogy egy virtuális terepen pusztítsák az ellenség céljait. A délelőtti és délutáni körmérkőzések befejeztével kialakult a másnapi döntőbe jutott csapatok köre.

A verseny résztvevői október 29-én tisztelegtek az 1994. július 25-én, a várpalotai lőtérén bekövetkezett tragikus kimenetű aknavető robbanás hősi halált halt tüzérei emlékének. Ennek keretében megkoszorúzták az MH BHK Kossuth-laktanyájában lévő, Kránitz Antal poszthumusz őrnagy, az alakulat hősi halottja tiszteletére állított emlékművet. Az emlékhelyen Fürst Tamás ezredes az MH BHK parancsnoka, Dr. Szabó Tibor alezredes a verseny főszervezője, míg a csapatok képviseletében Csányi Henrik őrnagy helyeztek el koszorút.

A döntőbe jutott hat csapat (5 csoportelső és a legjobb 2. helyezett csapat) október 30-án délelőtt kieséses rendszerben kezdte a versengést, majd a győztes csapatok körmérkőzéses rendszerben döntötte el az 1-3. helyezéseket, melyek következtében az alábbi eredmény született:

A vetélkedés során az első helyezést érte el, és a Tűzérlovésszaki Kupát egy évre elhódította:

NKE HHK MTT 2. csapata Pk: Pajic Róbert htj, Baglyos Péter htj, Kapás Viktor htj.

2. helyezett a MH Bocskai István Lövészdandár 5/3 lövészszázalój csapata Tóth Zoltán fhdgy, Bodnár József fhdgy, Marsó Ferenc hdgy, Kókai Lajos szkiv.

3. helyezett MH Bocskai István Lövészdandár 5 /62. lövészszázalój csapata Pk Varga István fhdgy, Juhász Emese törm, Gábor Attila törm, Tóth Csaba törm.

A versenybizottság a további helyezéseket a versenyen kapott pontszám és a csapatok által felhasznált lőszer függvényében határozta meg. A versenyen a Tűzér szakirány honvéd tisztjelöltjei közül (III-IV. évfolyam) négy csapat képviseltette magát. A honvéd tisztjelöltek, elsősorban tapasztalatszerzés céljából vettek részt a versenyen, egy csapat bejutott a döntőbe, míg a többi csapat zömében a középmezőnyben végzett.

A versenyen a „*leggyorsabb győzelmet elért csapat*” részére Dr. Böröndi Gábor dandártábornok az MH ÖHP szárazföldi haderőnem főnöke (pkh.) ajánlott fel különdíjat, melyet a **MH 5 Bocskai István Lövészdandár 62. Lövészszázalój csapata Varga István fhdgy, 49 perccel** nyert meg.

Az „*egy mérkőzésen a legkevesebb lőszerfelhasználással győzelmet elérő*” csapat részére Korom Ferenc dandártábornok, a HM HVK Hadművelési Csoportfőnökség, csoportfőnöke ajánlott fel különdíjat, amelyet a **MH Bocskai István Lövészdandár 5/3. Bercsényi Miklós Lövészszázalój, Tóth Zoltán fhdgy. 226 gránát, (60 %-os hatékonysággal)** felhasználásával nyert meg.

Az „*egy mérkőzésen a legtöbb célt pusztító csapat*” részére Füst Tamás ezredes, a MH Bakony Harckiképző Központ parancsnoka ajánlott fel különdíjat, melyet a MH BHK 1. csapata, Pk: Bobrovác Balázs őrgy. 305. ponttal nyert meg.

A tűzérlovésszaki verseny az eredmények ismertetésével zárult, ahol Dr. Szabó Tibor alezredes oklevelet adott át a részt vevő csapatok parancsnokainak. Ezt követően Dr. Gulyás Géza alezredes búcsúzott el a versenyzőktől és zárta le a IX. Tűzérlovésszaki versenyt.

Andóczy – Balogh András Ádám főhadnagy

A TÁBORI TÜZÉREK A HAGYOMÁNYOKNAK MEGFELELŐEN MEGÜNNEPELTÉK FEGYVERNEMI NAPJUKAT

A NKE HHK tábori tüzérei 2013-ban is a hagyományoknak megfelelően ünnepelték a Szent-Borbála emlékének szentelt fegyvernemi rendezvénysorozatot. A rendezvénysorozat nyitó napja 2013. december 03-án az NKE szoborparkjában lévő Szent-Borbála szobornál kezdődött. A „Borbála Napok” ünnepi szónoka prof. Dr. Csikány Tamás ezredes a Hadtörténelmi és Filozófia Tanszék tanszékvezetője volt. Ezután Dr. Szabó Tibor alezredes a Műveleti Támogató Tanszék tanszékvezetője ismertette a rendezvénysorozat főbb eseményeit. A megemlékezés a Borbála szobor megkoszorúzásával fejeződött be, ahol a Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar nevében Dr. Boldizsár Gábor ezredes dékán, prof. Dr. Csikány Tamás ezredes és Dr. Szabó Tibor alezredes koszorúzott.

A Gábor Áron Tüzér Bajtársi Egyesület részéről Szabó Zoltán ny. alezredes elnök, Török Miklós ny. vezérőrnagy és Kalina Pál ny. alezredes helyezték el a koszorút az emlékmű talapzatán. A rendezvény jó hangulatú nyug-

díjas találkozóval zárult, amelyen a tüzér és felderítő szakirány oktatói, a tüzér honvéd tisztjelöltek, illetve a felderítő és tüzér tanszék volt oktatói vettek részt. A nyitónapi eseményt jelenlétével megtisztelte Erdélyi Lajos dandártábornok, a Honvéd Vezérkar Személyzeti csoportfőnöke is.

Ebben az évben a tábori tüzérek központi fegyvernemi rendezvényüket december 04-én Tatán, az MH 25. Klapka György Lövészdandár laktanyájában ünnepelték. A központi rendezvényt az MH 25. KGY Lövészdandár 101. tüzérosztály, a 36. páncéltörő rakétaosztály parancsnokai és a NKE HHK KVKI Műveleti Támogató Tanszékének oktatói szervezték. Az ünnepi állománygyűlést és az azt követő rendezvényeket jelenlétével megtisztelte Dr. Benkő Tibor vezérezredes a HVK vezérkar főnöke, Fucsku Sándor vezérőrnagy az MH ÖHP parancsnoka, Erdélyi Lajos dandártábornok, a Honvéd Vezérkar Személyzeti csoportfőnöke is. A rendezvényen részt vett Horváth Gábor dandártábornok az MH Altiszti Akadémia parancsnoka, Kun Szabó István dandártábornok, az MH vitéz

Szurmay Sándor Budapest Helyőrség Dandár parancsnoka is. Az NKE HHK képviselőjében a KVKI intézet igazgatója, Dr. habil Horváth Tibor ezredes jelent meg.

Az ünneplő tűzereket Dr. Benkő Tibor vezérezredes köszöntötte. Ezt követően miniszteri, HVK vezérkarfőnöki, az MH ÖHP parancsnoki elismerések átadása következett. Számunkra külön öröm, hogy eddig végzett munkája alapján Magyar Gergely százados, a tűzér szakirány gyakorlati oktatója a Haza szolgálataért bronz fokozatát érdemelte ki.

Az „Év tűzére” szakmai díjat, Pintér József Úr, a Pintér Művek igazgatója által adományozott, sorszámozott Szent Borbála-kisplasztikát 2013-ban Kása István alezredes a 101. ágyútarackos tűzérosztály parancsnoka érdemelte ki. A

tűzér oktatók javaslatára a Jó Magyar Tűzerekért Alapítvány kuratóriuma Andóczy-Balogh Ádám főhadnagy részére „kiváló tűzér oktató” elismerést és pénzjutalmat ítélte meg.

A Ludovika Akadémián alapított

Borbála-kard másolatát, az Új Borbála-kardot Czipó Dávid negyedéves tűzér honvéd tisztjelölt vehette át Dr. Szabó Tibor alezredestől, a Műveleti Támogató Tanszék tanszékvezetőjétől és Imre Jenő ny. ezredestől, a Jó Magyar Tűzerekért Alapítvány kuratóriumának elnökétől. A tűzér oktatók javaslatára, több évtizedes kiváló oktató munkájának elismeréseként a Műveleti Támogató Tanszék tanszékvezetője és Imre Jenő ny. ezredes kuratóriumi elnök a Borbála kard másolatát adta át Dr. Mlinárik László ny. alezredesnek.

Ezt követően a Művelési Támogató Tanszék tanszékvezetője ajándéktárgyakat adott át a tüzér honvéd tisztjelöltek képzését támogató szervezetek parancsnokainak, tiszt-és tiszthelyetteseinek, valamint a tanulásban élenjáró IV. és III. éves honvéd tisztjelölteknek.

Az állománygyűlés következő színfoltjaként a 2013. október 29–30. között, az MH BHK Várpalotai Szimulációs és Gyakorló Központjában levezetett IX. Tüzérlövészeti Verseny ünnepélyes eredményhirdetésére került sor. A helyezettnek az ajándéktárgyakat és elismeréseket Dr. Benkő Tibor vezérezredes, a szponzor HM EI Zrt. képviselőjében Kálmán Ferenc ny. dandártábornok, míg az Izsák Dezső emlékére alapított *Jó Magyar Tüzérekért* alapítvány nevében Imre Jenő ny. ezredes adták át.

A tüzérnap rendezvényen első alkalommal mutatták be az egykori Magyar Királyi 12. Honvéd tábori tüzérsztyály restaurált csapatzászlaját. A zászlót a tolnai állomáshelyű tüzérsztyály 1942. március 25-én kapta meg, majd – a háború végén – Ausztriába, végül, az '50-es évek elején, az Egyesült Államokba került. A zászlót 2006 végén hozta vissza Magyarországra Dr. Kocsis Sándor, az ohioi Nemzeti Gárda ny. ezredese, amit későbbi anyagi támogatásának köszönhetően az idej tüzérnapra sikerült szakszerűen restaurálni. A zászlót Dr. Szabó Tibor alezredes, a NKE HHK KVKI MTT tanszékvezetője vette át megőrzésre, és a lobogó elfoglalhatta méltó helyét a tanszék tüzér ereklyéi között. A zászló megőrzéséért, hazaszállításáért és a helyreállításában nyújtott segítségért köszönetünket fejezzük ki Dr. Kocsis Sándornak, az ohioi Nemzeti Gárda ny. ezredesének, Terézhalmy Géza m. kir. főhadnagynak és Konicsák Győző úrnak.

A központi ünnepség ezután a dandár telephelyén a tiszteletbeli tüzérek és a III. éves tüzér honvéd tisztjelöltek tüzérré avatással folytatódott. A rendezvényt Dr. Szabó Tibor alezredes, tanszékvezető nyitotta meg. Köszönetet mondott Kása István alezredesnek a 101. tüzérsztyály és Szentés Gábor alezredesnek a 36. páncéltörő rakétaosztály parancsnokának a rendezvény gondos előkészítésé-

ért. A telephelyen kiállított D-20-as ágyútarackok, Konkursz irányított páncéltörő komplexumok és 82 mm-es aknavetők növelték az esemény ünnepélyességét. A tápióbicskei tüzer hagyományörzők 3 fontos lövegükkel régóta színesítik a tüzeravatás szertartását. Az ünnepélyességet tovább növelték a MATASZ hagyományörző tagozat tüzei, akik Jásdi Balázs hagyományörző tüzerfőhadnagy vezetésével, a 76 mm-es ZISZ-3 típusjelű hadosztályágyúval vettek részt a tüzeravatáson.

Az avatás megkezdésére Dr. Benkő Tibor vezérezredes és Sándor Zsolt dandártábornok, mint házigazda és tiszteletbeli tüzer által leadott ágyúlövés adta meg a jelet. A következő lövést Török Miklós ny. vezérőrnagy a HM volt tüzerfőnöke és Kálmán Ferenc ny. dandártábornok, a Szárazföldi Parancsnokság volt tüzerfőnöke adták le.

Ebben az évben a fegyvernem támogatása elismeréseképpen az NKE tüzei Vokla János alezredest az MH Bakony Harckiképző Központ parancsnokhelyettesét, az MH 25. KGY LDD tüzei pedig Szentés Gábor alezredest avatták tiszteletbeli tüzerré. A tiszteletbeli tüzerekre az ágyú elsütését követően az avatómester, Dr. Szabó Tibor alezredes és Kása István alezredes töltőfával elvégzett, és Dr. Szabó Tibor alezredes *Borbála díszkarddal* végrehajtott szertartása várt, majd az eseményt a díszes avatótálon kínált speciális tüzerszabvány alapján kifőzött pálinka elfogyasztása zárta.

Ezt követően a III. éves honvéd tisztjelöltek tüzerré avatása következett, ahol Andóczy Balogh Ádám András főhadnagy tanulócsoport-vezető töltőfával elvégzett és Czipó Dávid honvéd tisztjelölt Borbála díszkarddal végrehajtott szertartása zárt. A központi ünnepség a laktanya étkezdéjében megtartott állófogadással zárult, ahol Sándor Zsolt dandártábornok, a házigazda alakulat parancsnoka mondott pohárköszöntőt.

Az NKE HHK KVKI Művelési Támogató Tanszék Tüzer szakirányának képviselői 2013. december 07-én részt vettek a Mátyás templomban megtartott, Szent Borbála tiszteletére celebrált ünnepi misén is. A szakirányt Andóczy-Balogh Ádám András főhadnagy és a Borbála kard viselője, Czipó Dávid honvéd tisztjelölt képviselte.

Magyar Gergely százados

IZSÁK DEZSŐ EMLÉKÉRE A Jó Magyar Tüzérekért alapítvány

Tájékoztató az APEH 2012 évi 1% SZJA adótámogatás felhasználásáról:
2012. adóévre kiutalt 1% SZJA 121150 Ft. Ebből 45714 Ft.-ot banki költségekre, 140 000 Ft-ot alapítványi támogatásra használtunk fel.

Az alapítvány 2013 évi pénzügyi beszámolója:

Az alapítvány vagyonának értéke a Budapest II befektetési papíron 2013. 12. 31.-én **2 091 194 Ft** azaz **kettőmillió kilencven-egyezer százkilencvennégyes** forint.

Szent Borbála ünnepe rendkívül fontos a tűzéseknek, ezt felismerve több vállalkozó szponzorálja rendezvényeinket. A tűzér lövésszaki verseny megrendezéséhez és a tűzérnap rendezvénysorozat szervezéséhez, a keceli Pintér művek, pénzbeli támogatást nyújtott. Ezek együttes értéke 200 000 forint. A befolyt összegből a hagyományaink ápolása érdekében elképzeléseinket tovább tudjuk folytatni.

A Tolnai 12. Magyar Királyi táborig tüzérosztály csapatzászló restaurálására három-millió forint támogatást adott Dr. Kocsis Sándor ONG ezredes.

A rendezvények fedezetéhez rendelkezésre állt:

- a 2012 évre kiutalt 1% SZJA bevétel	121 150 Ft,
- a folyószámlán rendelkezésre állt:	670 000 Ft
- A támogatások bevételei:	3 200 000 Ft

Mindösszesen: 3 991 150 Ft

Kiadások:

Működési és rendezvények költségei együtt	3 019 874 Ft
Bankszámla vezetési díj	45 714 Ft
A 2009 évi díjak kifizetésre felhasználva	140 000 Ft

Kiadás összesen 3 205 588 Ft

December 04-én a fegyvernemünk ünnepén, a tűzér szakirányon tanuló hallgatók közül a tűzér szakirány oktatói kollektívája javaslatára, a Borbála kardot és a kicsinyített másolatot:

Czipó Dávid honvéd tisztjelölt kapta.

December 04-én a fegyvernemünk ünnepén a tüzér fegyvernem érdekében végzett kiemelkedő tevékenysége, oktatói illetve tanulmányi munkája alapján az alábbi elismeréseket adtuk át:

A Tüzér lövésszaki verseny során *az első helyezést érte el*, emléktárgyat nyert a **NKE tisztjelöltek csapata:**

48-as ágyú makettet kapjanak:

1. Pajicz Róbert honvéd tisztjelölt
2. Baglyos Péter honvéd tisztjelölt
3. Kapás Viktor honvéd tisztjelölt

December 04-én a fegyvernemünk ünnepén a tüzér fegyvernem érdekében végzett kiemelkedő tevékenysége, oktatói illetve tanulmányi munkája alapján az alábbi elismerésekre tesztek javaslatot:

48-as **lővegmakettet** kapott: Pintér József úr.

Több évtizedes oktatói munkájának elismerésére a **Borbála kard kicsinyített mását** kapott: Dr. Mlinárik László ny. alezredes.

A Tüzér Szakirány címerével díszített fapajzsot kaptak:

- Bodor Zoltán zászlós, az MH Altiszti Akadémia szakoktatója;
- Forgó János zászlós, a MH vitéz Szurmay Sándor Budapest Helyőrség Dandár, Üzemeltetés és kiképzés támogató osztály, csoportparancsnoka;
- Kiss András főtörzsőrmester, a MH vitéz Szurmay Sándor Budapest Helyőrség Dandár, Bakonykúti Kiképzőbázis, Bemérő és felderítő raj, rajparancsnoka;
- Tóth Máté őrmester a MH 25. KGY. LDD. 101. á.tar tü.o. 2. Úteg, 1. Tűzszakasz, 1. Lgpk-h.-e.

A tüzér szakirány címerével díszített arcképes emléktárgyat kaptak:

- Kalóczkai Tibor IV. éves honvéd tisztjelölt;
- Gráczol András IV. éves honvéd tisztjelölt;
- Dickmann Áron III. éves honvéd tisztjelölt;
- Izmay Olivér III. éves honvéd tisztjelölt.

Alapítványi támogatásban részesültek:

A tanszék kiváló oktatója címmel Andóczy Balogh Adám András főhadnagy 70 000 Ft, Az Izsák Dezső alapítvány tanulmányi díja: Lakatos Tamás hadnagy, 70 000 Ft.

Dr. Mlinárik László ny. alezredes
a kuratórium titkára

SZAKOSZTÁLY TAGJAINK ÍRTÁK

AZ MH 5. BOCSKAI ISTVÁN LÖVÉSZDANDÁR 3. BERCSÉNYI MIKLÓS LÖVÉSSZÁSZLÓALJ TÚZTÁMOGATÓ ALEGYSÉGEI 2013- AS KIKÉPZÉSI RENDEZVÉNYEI

A zászlóalj életében a 2013-as év a kiképzés és felkészítés jegyében zajlott, amelyből a zászlóalj tűztámogató erői is kivették a részüket.

A 2013. évben az újonnan bevonult közkatonák alapkiképzésének végrehajtása után a 62. Lövészszászlóaljjal közösen igény merült fel az alapkiképzést sikeresen befejező aknavető és páncéltörő beosztású katonák számára egy szakalapos felkészítésre, melyet a 3. Lövészszászlóalj hajtott végre 2013. január 21 - február 8. között.

A szakalapos felkészítést követően a zászlóalj aknavető és páncéltörő katonái folytatták a szakkiképzést február 11-től április 21-ig harcszolgálat és harcászati foglalkozásokkal, de már nem összevontan a másik zászlóaljjal, hanem egyénileg készülve a 2013. április 29 – május 3. között megtartott BOCSKAI TŰZE I. aknavető és páncéltörő egyéni tűzfeladatok lövészetére a MH BHK Körös-hegy lőterén. A zászlóalj missziós feladataiból adódóan az aknavető és páncéltörő rajparancsnokok nagy része misszióban tartózkodott, így az ideiglenes aknavető és páncéltörő rajok rajparancsnoki beosztásai nagy részét altisztek helyett legénységi állományú katonákból kellett pótolni és a felkészítés célirányosan ebbe az irányba történt. A körös-hegyi egyéni vizsgalövészetben mind megosztott (3. és 6. sz. tűzfeladat) mind raj és szakasz félközvetlen 1/A tűzfeladatokat hajtott végre a kijelölt állomány. A BOCSKAI TŰZE I-en az egyéni vizsgafeladatok összesített értékelése MEGFELELŐ. A páncéltörő katonáinknak nem volt egyéni vizsgalövészete a METISZ rakéták hiánya miatt.

A BOCSKAI TŰZE I. után a zászlóalj egy ideiglenesen megalakított manőverszázada egy éleslövészettel egybekötött harcászati gyakorlaton vett részt, melyben a támogató szakasz aknavető és páncéltörő katonái is szerepet kaptak a „0” ponti lőterén, ahol az aknavető 1/A félközvetlen tűzfeladatokat hajtottak végre a század harcrendjében, a páncéltörők pedig 4 darab METISZ rakétát indíthattak.

A nyári szabadságoltatást követően augusztus 19-től szeptember 29-ig aknavető szakkiképzéssel készültünk az október havi ŐSZI ÖSSZTŰZ gyakorlatra.

Ezt a felkészítést úgy terveztük meg, hogy a tavaszi gyakorlat eredményeire és tapasztalataira alapozva a rajok irányzó beosztású katonáit szakasz 1/A félközvetlen feladatokra készítettük fel. A rajparancsnokokat és a szakaszparancsnokokat pedig 3. sz. megosztott irányzású feladatok végrehajtására „bázisvonalas eljárás” alapján nagy célszög, valamint MEA távmérővel kis célszög esetén és a szakaszparancsnokok végrehajtották még a 6. sz. tűzfeladatot is. Az ŐSZI ÖSSZTŰZ gyakorlatot az MH BHK „0” ponti löterén tartották október első hetében. A zászlóalj az egyéni vizsgafeladatait JÓ értékeléssel zárta. A megközelítőleg 800 aknavető gránát ellövése a 2013-as évben jól tükrözi, hogy a zászlóalj tűztámogató alegységei, illetve katonái kiképzések és lövészetek szempontjából sűrű és tapasztalatokkal teli éven van túl. A 2013-ban elért eredményekre alapozva az idei év sem lesz eseménymentes.

Pap Péter százados

MH 5. Bocskai István Lövészdandár, 3. Lövészzászlóalj, Tűztámogató részleg, parancsnok

**AZ MH 5. BOCSKAI ISTVÁN LÖVÉSZDANDÁR 62. LÖVÉSZZÁSZLÓALJ
TÜZÉR SZAKMAI SZÁMMAL RENDELKEZŐ KATONÁI A KÖVETKEZŐ
FELADATOKAT HAJTOTTÁK VÉGRE 2013-BAN**

2013-ban a 62. Lövészszázlój „tüzér” beosztású állományából azok, akik jelentkeztek és sikeresen végrehajtották a missziós felkészítést, februártól októberig külföldön, Koszovóban a KFOR 8, valamint Afganisztánban az MH Kabul Nemzetközi Repülőtér Őr és Biztosító Kontingens 2. váltásában teljesítettek szolgálatot.

Az itthon maradó állományból azok, akik nemrég kezdték meg a csapatszolgálatot, januárban tüzér szakfelkészítésen vettek részt, ami az MH 5. BILDD 3. Lövészszázlójának bázisán került végrehajtásra. Februártól májusig katonáink kipótolták a dandár 39. Lövészszázlój, Zászlóalj Harccsoport állománytáblájának üres tüzér helyeit és részt vettek a 39. ZHCS CREVAL felkészítésen és a „Bátor Harcos 2013” elnevezésű gyakorlaton, ahol a visszajelzések alapján katonáink jól teljesítettek. A CREVAL (Combat Readiness Evaluation of Land Headquarters and Units) kifejezés a NATO Szövetséges Európai Főparancsnokságának alárendeltségébe tartozó, szövetségi műveletekre felajánlott és kijelölt, zászlóaljszintű szárazföldi alegységek alkalmazási készenlétének felmérési és értékelési rendszere.

A CREVAL gyakorlatról visszaérkező állománynak nem sok ideje maradt pihenni, mert június hónapban már a gáton voltak, hogy részt vegyenek az árvízi védekezésben.

Július hónapban a szabadságoltatás alatt mindenki kipihente az elmúlt időszak fáradalmait és új erővel kezdett az augusztusban induló szakcsoportos felkészítésen. Augusztusban a lövész századok támogató szakaszainak valamint az aknavető szakasz állományából megalakult az Aknavető szakcsoport és augusztus 21. és szeptember 20. között egy négyhetes intenzív felkészítésen vettek részt katonáink, amely felkészülés is volt a „Bocskai Tüze 2013” gyakorlatra. A szakcsoportos felkészítés végén az állomány ellenőrző tűzvezetésen bizonyította alkalmasságát az éleslövészetre.

Szeptember 29. és október 4. között a „Bocskai Tüze 2013” gyakorlaton, aknavetőseink 1/A raj, szakasz, valamint 3. számú tűzfeladatokat hajtottak végre Várpalotán, a „0” pont lőtéren, ahol összességében jó értékelést értek el.

Október másik nagy megmérettetése a IX. MH szintű Tüzérlövészeti verseny volt, ahol az MH 5. Bocskai István Lövészdandár állományából résztvevő öt csapatból hármat a 62. Lövészszázlój indított. A versenyen a 62. Lövészszázlój 4. számú csapata a második helyezést érte el, valamint megnyerték az

MH Összhaderőnemi Parancsnokság Parancsnokának különdíját, ami a leggyorsabb győzelmet elért csapatnak volt felajánlva. A csapat parancsnoka Varga István főhadnagy, tagjai Juhász Emese törzsőrmester, Gábor Attila törzsőrmester és Tóth Csaba törzsőrmester volt, és a díjakat decemberben Tatán, a Tüzérek napja alkalmából rendezett ünnepségen vették át.

Novemberben és decemberben az általános és szakfelkészítések mellett megkezdődött az új harcszabályzat feldolgozása és központi oktatása a harcszabályzat ismeret foglalkozások keretein belül.

Varga István főhadnagy

MH 5. Bocskai István Lövészdandár, 62. Lövészzászlóalj, Aknavető szakasz, szakaszparancsnok

A 39 LÖVÉSSZÁSZLÓALJ TŰZÉR ALEGYSÉGEINEK FŐ KIKÉPZÉSI FELADATAI 2013-BAN

A 39. Lz. tüzér állományának kiképzési elfoglaltságát alapvetően a „Bátor Harcos” valamint az „Őszi Össztűz-2013” gyakorlatokon való részvétel, valamint az azokat megelőző felkészülés határozta meg 2013-ban.

A zászlóalj aknavető szakasza és század támogató szakaszai a „Bátor Harcos” gyakorlatra való felkészülés keretében 2013 februárjában kezdték meg szakkiképzésüket Hajdúhadházon. A felkészítés előtt az állománytáblás hiányokat a dandár a 3. és a 62. zászlóaljak állományából pótolta.

A rendelkezésre álló kiképzési napokon az alábbi foglalkozások kerültek végrehajtásra: február 11-15 négy szakcsoport keretein belül (aknavető, páncéltörő, tüzmegfigyelő, kidolgozó) Harcsolgálat 3-4. Tk, február 18-21. (aknavető, páncéltörő) Harcsolgálat 5. Tk, március hónapban 26-28. között Harcsolgálat 5. Tk. A felkészülés utolsó fázisában április 2-11. között, a felkészítés már nem összevontan került végrehajtásra, hanem a támogató szakaszok saját századukkal, kötelék felkészítés keretén belül folytatták a felkészülést. Ebben a hónapban a páncéltörők az éves „trenazsört” is eredményesen végrehajtották Hódmezővásárhelyen.

A „Bátor Harcos” gyakorlat keretén belül április 29 – május 03. között került megrendezésre a „Bocskai Tüze-1” gyakorlat, melyen a hagyományoknak megfelelően a dandár három zászlóaljának (3, 62, 39) tüzér állománya vett részt. A 39 Lz. tüzér állománya a következő tűzfeladatokat hajtotta végre:

Aknavető tűzfeladatok: rpk, rpkh: 1/a félközvetlen.
szpk, szts: 3sz. megosztott, 1/a félközvetlen szakasszal.

Összértékelés: Jó

Páncéltörő tűzfeladatok: rpk, kezelő: 1 sz tűzfeladatot.

Összértékelés: Kiváló

Az állományból 1 raj 60 mm világító gránáttal csapatpróba lövészetet hajtott végre, melyet megelőzött a gyártó cég felkészítő foglalkozása.

A „Bátor Harcos” folytatásaként a század éles lögyakorlatok keretében, a 39. Lz. támogató szakaszai 1/a illetve, 1.sz. pct lögyakorlatokat is végrehajtottak jó szinten. A gyakorlat fő mozzanata a 39 Lz. „Nato Creval” ellenőrzése volt május 14-16 között. A 15-én végrehajtott zászlóalj éles lövészetben a támogató szakaszok szintén 1/a, illetve 1.sz. pct, az aknavető szakasz 3. sz. tűzfeladatokat hajtottak végre jó – kiváló szinten.

Az év második felében az „Őszi Össztűz-2013” gyakorlaton kellett bizonyítaniuk felkészültségüket a debreceni dandár tüzéreinek. A gyakorlat keretein belül került levezetésre a dandár „Bocskai Tüze-2” gyakorlata.

Debrecenben a felkészülést szeptember 3-5., 19-20., 23-25. között Harcservezetést 3-5. Tk keretén belül hajtottuk végre. A 39. Lz. állománya a következő tüzefeladatokat hajtotta végre október 01-03. között.

Aknavető tüzefeladatok: rpk, rpkh: 1/a félközvetlen.
szpk, szts: 3sz. megosztott, 1/a félközvetlen szakasszal.

Összértékelés: Jó

Páncéltörő tüzefeladatok: rpk, kezelő: 1,2 sz tüzefeladatot.

Összértékelés: Kiváló

A gyakorlat második fele „MLF” csereszakasz kiképzés volt, melyen a szlovén fél páncéltörő szakasszal, az olasz 60,120 mm aknavetővel vett részt. Az egymás fegyverzettechnikai eszközeinek megismerésén túl az állomány kölcsönösen kipróbálhatta a másik fél kézi fegyvereit, valamint az olasz fél 60 mm aknavetőjét. Záró mozzanatként közösen végrehajtottunk egy éleslövészettel egybekötött harcászati mozzanatot, fő hangsúlyt fektetve az együttműködés megszervezésére és a feladat átadás-átvételre.

Ferenczi Szabolcs százados

A 2013. ÉV A 101. TÜZÉROSZTÁLY SZEMSZÖGÉBŐL

A Magyar Honvédség 25. Klapka György Lövészdandár, 101. Tüzérosztálya a 2013. év január közepétől kezdte meg a kiképzést, bár tette mindezt csökkent létszámmal az amúgy is szűkös létszámviszonyokhoz képest. Ugyanis a KFOR Kontingens 7. váltásának parancsnokságát és az állomány gerincét a tüzérosztály katonái alkották. A februári hazaérkezést követően rövid szabadságot következett. A már Koszovóban megtervezett és előkészített kiképzés első elemeit az Általános Katonai Kiképzés legalapvetőbb témáiban hajtotta végre az állomány. A Szolgálati Szabályzat ismeret, és az Alaki kiképzés mindennapokban szükséges tárgykörei kerültek átismétlésre. Az alapok után következtek a már tüzér szakmához kapcsolódó híradó ismeretek, térképészeti és katonaföldrajzi ismeretek, valamint a műszaki kiképzés foglalkozásai, melyek jó alapot szolgáltatottak a későbbi harcászati és harcászati tárgykörök eredményes végrehajtásához.

A „BEVETÉSI IRÁNY 2009” gyakorlatot követő vezérkarfőnöki feladatszábas folyamodványaként, a 2013. évben is végrehajtásra került az úszás kiképzés a tatabányai tűzoltóság bázisán, amely a vízi átkelés foglalkozás elengedhetetlen feltétele.

A szakkiképzés májusi elsődleges célkitűzése a Nemzeti Közszolgálati Egyetem (NKE), Művelési Támogató Tanszék, Tüzér Szakirány honvéd tisztjelöltjeinek tanintézeti kiszolgálása volt. Szintén ez a felkészülés képezte alapját a júniusra tervezett „101 ÓRA” éleslövészettel egybekötött ellenőrző éleslövészettel is. A technikai és személyi feltételek sajnos ebben az évben is hátráltatták, de nem gátolták meg az eredményes felkészülést az éleslövészeti feladatokra. A kiképzés zárásaként ellenőrző tűzvezetés került levezetésre az alakulat gyakorlóterén, melyet mind a figyelőpontok, mind a tűzalegységek eredményesen hajtottak végre.

A kitelepülés a tanintézeti kiszolgálás végrehajtására 2013. május 13-án került sor. Az osztály elfoglalta a MH Bakony Harckiképző Központ (BHK) Bakonykúti gyakorló- és löterén található „Bajai tábor”-nak nevezett körletet és azonnal megkezdte a kiszolgálás végrehajtását. A terveknek megfelelően kettő lövonalon folyt a honvéd tisztjelöltek egyéni vizsgalövészete. Természetesen az osztály felhasználta a vizsgalövészettel a saját optikai figyelőpontjainak gyakoroltatására, normafeladatok végrehajtására. A NKE vezetése megelégedését fejezte ki és elismerően nyilatkozott az osztály tevékenységéről a tanintézeti kiszolgálással kapcsolatban.

A tanintézeti kiszolgálást követően egy hét kihagyás után került volna sor az osztály „101 ÓRA” gyakorlatára. Azért csak került volna, mert az árvízi védekezés keresztülhúzta az előzetes számításokat. Már május végén megkezdődött a védekezéshez szükséges anyagok összekészletezése, illetve a technikai eszközök visszacsoportosítása a Bakonykúti bázisról. Június 4-én a tüzérosztály a bevont erők közül elsőként kezdte meg az árvízvédelmi feladatokat Szöny vasútállomáson. A védekezési munkák során az alegység szinte minden helyszínen megfordult ahol az MH 25. Klapka György Lövészdandár erői bevonásra kerültek. A tüzérosztály mind a megsegített területeken élőkötől, mind az előljáró szervektől és parancsnokoktól elismerő szavakat, értékelést kapott.

A katasztrófavédelmi feladatok befejezését követően az állomány megérdemelt szabadságoltatása következett, ahol az alegységek feltöltődhettek a második félév új kihívásaira. Az ismeretek illetve az elsajátított harcszolgálati és harcászati ismeretek felújítása és szinten tartása érdekében augusztus hónapban ismét megkezdődtek a szakkiképzési foglalkozások. Az osztály az időközben történt személyügyi változások következtében a tüzér szakkiképzést gépjárművezetői képzéssel is kibővítette. A felkészítés egy újabb éleslövészettel egybekötött harcászati mozzanatban teljesedett ki.

Az „ŐSZI ÖSSZTŰZ” gyakorlat 2013. szeptember 23 – október 11. közötti időszakban került levezetésre a MH BHK Hajmáskéri gyakorló- és löterén, a MH szinte minden harcoló alakulata bevonásával. Az alegységek átcsoportosítása vasúti szállítással valósult meg a gyakorlat helyszínére. Az osztály egy ágyútarackos útege és kettő figyelőpontja vett részt a végrehajtásban, illetve az osztályparancsnokság és a törzs állományából került megalakításra az ellenőrző csoport. A tüzérosztály 12 tűzfeladatot hajtott végre, amelyeknél a hatástüzek pontossága kiváló értékelést kapott. A tűztámogatás rendszerébe integrálható elemek részére összevont felkészítés került végrehajtásra a 101. Tüzérosztály parancsnoka – Kása István alezredes – vezetésével. Ezen felkészítés végeredményeként, az éleslövészeti mozzanatban kettő tűzfeladatot nem szervezetszerű tűzmegfigyelők hajtottak végre, tovább folytatva ezzel a alakulatnál hagyományossá váló „BELÖVÉS” programot.

Hosszú idő óta újra gyakoroltatásra került a tüzérség és a légierő merev szárnyú repülőeszközeinek azonos területen történő alkalmazása. Igaz, hogy ebben az esetben még csak az időbeni elkülönítés folyamata került végrehajtásra JAS-39 GRIPEN többfeladatú harcászati vadászbombázó repülőgépek bevonásával. Ez a gyakorlás jó alapokat adott a további együttműködés kidolgozására, akár térbeli elkülönítéssel végrehajtott éleslövészeti mozzanatban is.

Az „ŐSZI ÖSSZTŰZ” gyakorlat során az állománynak alkalma nyílt megta-
pasztalni a 93M vegyvédelmi felszerelésben végrehajtott tűzfeladatok végrehaj-

tásának sajátosságait, és részt vehettek kötelék szintű mentesítés végrehajtásában is.

A gyakorlatról történt visszacsoportosítást követően a kiképzés tovább folytatódott és a tüzérosztály végrehajtotta az előírt Általános Lőkiképzés foglalkozásokat mind az egyéni, mind a rendszeresített kollektív fegyverekkel, amely éleslövészettel zárult az alakulat Szomódi Lőterén.

2013-ban is megrendezésre került a már komoly hagyománnyal rendelkező Tüzér lövészaki verseny, ahol az osztály 4 csapattal képviseltette magát. Sajnos a kupát idén sem sikerült elhódítani, de az állományt kárpótolta az egészséges szakmai versengés és a lehetőség, hogy újra találkozhattak más alakulatoknál szolgáló tüzér kollégáikkal.

A december az év végi leltár mellett már az ünneplésről szólt. Mint az elmúlt években ez hagyománnyá vált, a Borbála nap alkalmából rendezett tüzérnap rendezvénynek ismét a 25. Klapka György Lövészdandár adott otthont. A rendezvény ismét összehozta a szakma „öregjeit”, az öreg szó szoros értelmében is. Remélhetőleg a közeljövőben már nem ők osztják meg „elsőtiszt” élményeiket a jelenleg rendszeresített eszközökről, hanem a fiatal generáció tudja majd elkápráztatni őket az új évezred tüzér vívmányaival kapcsolatos személyes tapasztalataival.

A 2014. év sem marad feladatok nélkül, mivel az alakulat lövész zászlóalja nemzeti CREVAL ellenőrzésen fog átesni, amelyhez az osztály tűztámogató modul elemmel járul hozzá. Ez az ellenőrzés illetve a külszolgálati felkészítések alapvetően meg fogják határozni a tüzérosztály kiképzési feladatit.

Bartók Barnabás őrnagy

101. Tüzérosztály Osztályparancsnok helyettes

A 36. PÁNCÉLTÖRŐ RAKÉTAOSZTÁLY 2013. ÉVI TEVÉKENYSÉGE

2013. március: részvétel a kialakult hó helyzet kezelésében (teaosztás a tatai Tesco parkolóban, fektetési anyag szállítása a tatabányai átmeneti szállóra).

A BRDM-2 MTF harcjárművek lecserélése BTR-80 harcjárművekre.

Vezetési gyakorlat (BTR-80 átképzés).

2013. június: részvétel a zöldár elhárításának feladataiban (Komárom, Baja).

2013. július-augusztus: katonai végzettséggel nem rendelkezők önkéntes műveleti tartalékos kiképzése.

2013. október: részvétel az őszi ösztűz gyakorlaton (éleslövészettel egybekötött harcászati gyakorlat, éleslövészet értékelése: kiváló).

Az év többi részében az osztály elsősorban az októberi gyakorlatra való felkészüléssel töltötte az idejét.

Szentes Gábor alezredes

A GÁBOR ÁRON TŰZÉR BAJTÁRSI EGYESÜLET 2013. ÉVI TEVÉKENYSÉGE

Az egyesületünk éves tevékenységét a 2013. március 14-i Közgyűlésen meghatározott és elfogadott feladatok határozták meg.

Sajnos az új törvények melyek szabályozzák az egyesületek tevékenységét igen szigorúak és megnehezítik munkánkat. Tagságunk létszáma egyre fogy, mert nincs utánpótlási lehetőségünk és nincs megfelelő jogi és számviteli ismeretekkel Tagságunk átlagéletkora nagyon magas (79 év), így nehéz megfelelő tagokat találni a különböző – a törvény által előírt – beosztások betöltésére. Ennek következtében a Budapesti Törvényszék a 2012.évi Közgyűlésünkön hozott határozatokat formai hibákra hivatkozva elutasította.

2013. március 14-én megtartásra került az éves értékelő Közgyűlés, ahol határozatokat hozott a tagság a Budapesti Törvényszék által kifogásolt fejezetek pótlására. És meghatározásra kerültek a 2013. év főbb feladatai:

Klubnapokat tartunk minden hónap 2. csütörtökén délután 14:30-tól a Stefánia Palota pinchelységében. A klubnapokon megemlékezünk az aktuális évfordulókról.

Köszöntjük az adott hónapban ünneplők születés és névnaposokat, valamint a kerek évfordulókat. Április hónapban megemlékeztünk a „Tavaszi Hadjáratról” és egyes tagjaink részt vettek rendezvényein. A rendezvények eseményeiről Dr. Tözsér Gábor bajtársunk fotókiállítást is rendezett Nagykátán. Itt Móczár Béla ny alezredes bajtársunk elismerő oklevelet kapott a nagykátai ifjú hagyományörzőktől. Klubnapunkon megemlékeztünk a „költészet napjáról”.

Tájékoztattuk a tagságot a márciusban hozott határozatok végrehajtásának helyzetéről.

Dr. Tözsér Gábor bajtársunk fénykéпкиállítást rendezett Jászberényben. A kiállítást a (minden évben megrendezésre kerülő „Jászkapitány” választás győztese nyitotta meg.

Május hónapban klubnapunkon megemlékeztünk az 50 éve alakult rakétacsoportokról.

Az alapító tagok találkozóját május 26-án rendezték meg, melyen több tagunk is részt vett.

Ezen a találkozón egyesületünk az ott lévő „öreg” rakétásoknak kis ajándékot adtunk át.

Május 29-én közösen a Budapesti Nyugállományúak Klubjával kirándulást szerveztünk Komáromba.

Júniusban részt vettünk (a Budapesti Nyugállományúak Klubjának rendezésében) a „Magyar katona a nagy háborúban” című vetélkedőn, ahol a tüzér csapat (a 27 indulóból) a IV. helyezést érte el.

Augusztus 28-án részt vettünk a Jászok világtalálkozóján is Jászberényben.

Szeptember hónapban segítettük az 50, illetve 60 éve végzett tisztek ünnepségének megszervezésében és lebonyolításában. Ebben tevékenyen részt vettek Tóth Gábor ny. ezredes és Gázsó Imre ny. ezredes bajtársaink.

Október hónapban megemlékeztünk az Idősek Napjáról és látogatást szerveztünk a Kerepesi temetőbe (idegenvezetővel).

Közben addigi elnökünk Békési Zoltán ny. ezredes betegségeire hivatkozva a Budapesti Törvényszékhez beadta a lemondó nyilatkozatát. Ezért már októberben el kellett kezdeni a Rendkívüli Közgyűlés megszervezését, annak tartalmát (a törvényekben foglaltak szerint) és a meghívók postázását.

November 14-én megtartottuk a Rendkívüli Közgyűlést, ahol a felmerült problémákat próbáltuk tisztázni.

Társágunk létszáma 79 főre zsugorodott, a közgyűlésen 44 fő volt jelen (tehát szavazatképes volt a Közgyűlés). Végül a fennálló helyzet tisztázása után a tagság 42 fő igen, 2 fő tartózkodással elfogadta Szabó Zoltán ny. alezredest a GÁTBE elnökének.

Ezután a változás bejegyzéséhez szükséges anyagokat (változás jelentési űrlapot, a jegyzőkönyvet, a nyilatkozatokat és a névjegyzéket) megküldtük a Fővárosi Törvényszéknek.

December hónapban kiemelkedő esemény volt a „Borbála napi” ünnepségen való részvétel.

December 03-án a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen megkoszorúztuk a „Borbála” szobrot, majd azután egy közös baráti találkozót tartottunk, ahol a tüzér konferenciára való felkészítésben végzett kiváló tevékenységet nyújtó négy személynek (Andóczy Balogh Ádámnak, Dr. Furján Attilának, Dr. Mlinárik Lászlónak és Fodor Mihálynak) ajándékot tudtunk átadni. Anyagilag is hozzá tudtunk járulni a „Borbála napi” rendezvény színvonalasabb megtartásához.

December 4-én Tatán tagságunk egy része részt vett a Borbála napi rendezvényen.

December 5-én Szentendrén az Altiszi Akadémián is megtartásra került a Borbála napi megemlékezés, melyre elnökünk meghívást kapott.

Decemberben elbúcsúztattuk az óévet, részt vettünk a BNYK (Budapesti Nyugállományúak Klubjának) „Fenyőfa” ünnepségén.

Megemlékeztünk tagjainkról, akik kerek születésnapjaikat töltötték be 2013. évben:

Dr. Szabó Tibor alezredes (55)

Békési Zoltán ny. ezredes (70)

Deme József ny. alezredes (85)
Szőnyi Pál Tibor ny. alezredes (90).
Bartók Sándor ny. alezredes (80)
Gaszó Imre ny. ezredes (85)
Móczár Béla ny. alezredes (80)
Kovács Lászlóné családtag (75)
Bándi Imréné családtag (85)
Csutár Lászlóné családtag (85)

Megszerveztük beteg bajtársaink meglátogatását: Magyar József ny. alezredest, (93 éves); Mesterházi Gyula ny. ezredest, (97 éves); Deák Antal ny. alezredest; Dóri József ny. ezredest; Szendi József ny. alezredest.

Halottaink 2013-ban:

Hamar József ny. ezredes, Sebők János ny. vezérőrnagy, Csáti Lajos ny. alezredes, Szendi József ny. alezredes, Komlósi József ny. ezredes, Deák Antal ny. alezredes, Somkutas Imre ny. ezredes.

Szabó Zoltán ny. alezredes
GÁTBE elnöke

A BORBÁLA KARD NYERTESE 2013-BAN

Lakatos Tamás honvéd tisztjelölt 1989. január 8-án született Mohácson és azóta is ott él családjával.

Már középiskolai tanulmányai során erősen vonzódott a katonai pálya iránt. A Dr. Marek József Szakközépiskola 5 éves idegenforgalmi szak befejezését követően határozta el, hogy a katona tisztí pályát választja hivatásaként.

2009-ben jelentkezett a Nemzeti Közszerológati Egyetem, Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Katonai vezetői szakra.

Az egyetem tanulmányi programjának megfelelően az első két évben az alapkiképzésen és az általános katonai ismeretek képzésén vett részt, ezt követően a második év végén jött a szakirány választás. Már az egyetemre történő jelentkezés során eldön-

tötte, hogy tüzér szeretne lenni, ezért önként is választotta. A honvéd tisztjelöltek általában tartanak a tüzér szakiránytól a magas tanulmányi követelmények miatt és a tisztjelöltek többségét a szakirány választja. A döntését nem bánta meg, hiszen megszerette és megkedvelte a tüzérséget és azóta a tüzérség teszi ki a mindennapjait. Vélemény nyilvánítás a történekről: „Már jelentkezéskor hallottam a tüzér szakirány nehézségeiről, azonban ez egy cseppet sem riasztott vissza. A többi szakirány kimeneti követelményei jóval gyengébbek, mint a tüzér szakirányé. Ezért én olyan szakirányt szerettem volna választani, ami jóval magasabb szintű szakmai ismeretekkel ruház fel, hiszen ez későbbiek során előnyömmé válik. Mindig arra törekszek, hogy legtöbbet hozzam ki magamból és a szakirány választáskor is ez lebegett előttem”.

Példamutató és kimagasló tanulmányi eredményét és magatartását a harmadik évben emlékéremmel jutalmazták, negyedik év végére kiérdemelte az Izsák Dezső Alapítvány által felajánlott díjat.

Alapos szakmai ismeretei alapján látja és érti a tüzérség helyét, szerepét a fegyvernemek rendszerében és büszkén magának vallja a mondást, hogy „A tüzérség a háború Istene!” Céljai közé tartozik, hogy támogató - szakaszparancsnok legyen, és hasznosítani tudja a képzés alatt tanultakat.

Hivatásos pályájához sok sikert, erőt, egészséget kívánunk!

Izsák Dezső Alapítvány Kuratóriuma